

3. ALGUNES BONES PRÀCTIQUES

La clau de l'educació no és ensenyar, és despertar.
Ernest Renan

3.1. L'INSTITUT PROVENÇANA I LA RELACIÓ AMB LES EM-PRESES I LES INSTITUCIONS.

***L'INS Provençana**, com a Institut de Formació Professional i centre de referència de la ciutat de l'Hospitalet, té com a objectiu la formació de professionals qualificats, per això aposta per la integració de projectes de les empreses i institucions en els currículums.*

El context del Centre

L'Institut Provençana és un centre d'ensenyament de la Formació Professional de la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, depenent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i, per tant, centre públic.

L'Institut Provençana va néixer l'any 1977 a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat com a centre de Formació Professional, dins de la Llei General d'Educació 14/1970 de 4 d'agost, per donar resposta a les necessitats de Formació Professional existents a la ciutat.

En el seu origen, al centre s'impartien tres especialitats de Formació Professional com eren Administratiu, Delineació i Química. Es va arribar a tenir matriculats un nombre d'alumnat superior a 1.000.

Un moment important en la consolidació del centre va ser l'obtenció del primer premi CIRIT, el curs escolar 1982-1983, per un treball sobre l'extracció del beta carotè. En anys posteriors s'han anat aconseguint altres premis atorgats per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Per altre costat, a partir de final dels anys vuitanta es van començar a regular les pràctiques laborals voluntàries de l'alumnat en empreses (l'actual Formació en Centres de Treball). Per aquest motiu, el centre va ser un dels pioners en la realització d'aquestes pràctiques, ja que l'alumnat complementava així el seu currículum i, en molts casos, això els facilitava l'accés al món laboral.

A partir de l'aprovació l'any 1990 de la LOGSE (Ley Orgánica de Ordenación General del Sistema Educativo), l'institut va viure un canvi substancial. A final dels anys noranta es va incorporar l'ESO, però la forta competència i el prestigi que tenien els centres de BUP de la ciutat, afegit a les dificultats en la infraestructura (bàsicament falta de patis en condicions per a alumnat de dotze anys), va fer que la matrícula a l'ESO fos baixa. Per aquest motiu, el Departament d'Ensenyament va decidir que no s'oferissin aquests estudis l'any següent, malgrat que es va permetre que l'alumnat que havia començat a cursar aquesta etapa hi finalitzés el primer cicle.

A partir d'aquests moments, l'institut es va convertir exclusivament en un centre de Formació Professional (FP), únic i de referència a la ciutat de l'Hospitalet, a data del 30/09/2016 amb 1.000 alumnes matriculats (937 d'FP i 63 de PFI*).

En l'actualitat, els estudis que s'imparteixen al centre són els que apareixen a la pàgina següent.

Com a mostra de bones pràctiques de l'INS Provençana, focalitzarem aquest document en la creació i desenvolupament de programes que relacionen l'empresa amb l'institut.

A partir del curs 2011-2012 es crea un grup de treball, on participen professors de les diferents famílies professionals i aporten els seus coneixements de les empreses del seu sector, de manera que poguéssim desenvolupar al centre projectes que les empreses no podien fer per elles mateixes o que volien complementar amb l'experiència de l'alumnat en pràctiques.

Per altra banda, aquest grup de professors tenia un segon objectiu, que consistia a desenvolupar diverses aplicacions per facilitar

a les empreses la sol·licitud d'alumnat per realitzar pràctiques en centres de treball. El resultat d'aquest treball es pot consultar en l'enllaç següent: <http://borsatreball.proven.cat/app.php/empresa/>

ESTUDIS QUE S'IMPARTEIXEN AL CENTRE

Famílies Professionals	Cicle Formatiu de Grau Mitjà	Cicle Formatiu de Grau Superior
Administració i Gestió	- Gestió administrativa (tots dos grups en torn de matí) - Gestió administrativa d'àmbit Judicial (tots dos grups en torn de tarda)	Administració i Finances (un grup de primer i un de segon en torn de matí i un grup de primer i un de segon en torn de tarda)
Comerç i Màrqueting	Activitats comercials (dos grups en torn de matí i dos grups en torn de tarda, un d'ells modalitat FP Dual)	- Gestió de vendes i espais comercials (un grup en torn de matí i un grup de torn de tarda) - Comerç internacional (tots dos grups en torn de matí)
Edificació i Obra Civil	Construcció (tots dos grups en torn de matí)	- Projectes d'edificació (un grup de primer en torn de matí i un grup de segon en torn de tarda) - Projectes d'obra civil (un grup de primer en torn de matí i un grup de segon en torn de tarda)
Informàtica i Comunicació	Sistemes microinformàtics i Xarxes (tres grups de primer en torn de matí i dos grups de segon en torn de tarda)	- Administració de sistemes informàtics en xarxa (tots dos grups en torn de tarda) - Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma (tots dos grups en torn de matí) - Desenvolupament d'aplicacions web (tots dos grups en torn de matí) - Desenvolupament d'aplicacions web perfil bioinformàtica (tots dos grups en torn de tarda).
Química	Operacions de laboratori (dos grups en torn de matí)	Laboratori d'anàlisi i control de qualitat (tots dos grups en torn de tarda)

Altres estudis	Itineraris Professionals
*Programa de formació inicial (PFI) (Tots són d'un grup en torn de matí)	- Auxiliar pastisseria i fleca - Auxiliar de vendes, oficina i atenció al públic - Auxiliar de muntatge i manteniment de sistemes microinformàtics - Auxiliar de reparació i manteniment de vehicles lleugers

Projectes que s'han desenvolupant en aquests darrers anys al centre

InnovaFP

El programa INNOVAFP cerca l'actualització de coneixements a la formació professional i la cooperació amb les empreses i altres organitzacions de l'entorn, mitjançant la col·laboració en el desenvolupament de projectes d'innovació i transferència de coneixement.

En el programa InnovaFP s'identifiquen quatre grups d'interès:

- **Alumnat:** Participa en projectes altament interessants per a la seva formació, engrescadora, a l'hora que exploren una via d'inserció laboral.
- **Professorat:** té la possibilitat de mantenir-se actualitzat en els coneixements i tècniques utilitzades a les empreses, i permet millorar la programació curricular dels mòduls professionals que imparteixen, així com el seu desenvolupament personal i professional.
- **Centres formatius:** Permeten establir unes relacions més estretes amb les empreses, millorar el seu equipament i mantenir un elevat nivell de motivació, tant de docents com d'alumnat.
- **Empreses i altres organitzacions:** Podran desenvolupar projectes d'innovació o transferència de coneixement del seu interès, a un cost raonable. A més, podran avaluar les capacitats dels participants, sent una possible via de captació de talent i d'incorporació de nous treballadors.

Durant aquests darrers cursos s'han desenvolupat diferents projectes d'innovació per a diverses empreses i institucions, com ara programes informàtics per a empreses que tenien necessitats concretes per a la maquinària o per als seus usuaris (per exemple, ONCE); s'ha desenvolupat el projecte per a una escola al Senegal

per part del Departament d'Edificació i obra civil i també es va col·laborar en el projecte "La instal·lació artesanal d'engalanament de Pedralbes Centre" amb motiu del 25è aniversari d'aquest complex comercial.

Es mostren en el quadre següent uns quants exemples més de projectes amb empreses:

PROJECTES	EMPRESSES	CICLES FORMATIUS
Separació dels components d'una mostra.	Barcelonesa de Drogas	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Producció d'una construcció peptídica amb aplicacions vacunals.*	UPF	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Estudi d'una lletada de cal més fluida i no sedimentable i la seva utilització en sistemes de depuració d'aigües	Barcelonesa de Drogas	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Detección y eliminación de micoplasma en cultivos celulares de líneas tumorales.	IDIBELL	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Comercialització internacional de bulbs.	ELVILLOSEURIS	CFGS Comerç Internacional
Extracció de components de les flors d'iris.	ELVILLOSEURIS	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Scratch resistance improvement of a 2-pack clearcoat.	Akzo Nobel	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Pla estratègic de comerç internacional de cosmètica masculina.	MAREVI SA	CFGS Comerç Internacional
Pla estratègic de comerç internacional de bicicletes de bambú.	BAMBO BIKES	CFGS Comerç Internacional
App per al control horari de treballadors dintre d'una impressora.	Sofica; Xerox	CFGS Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma
Participació de l'usuari en el procés de desenvolupament del producte.	Rubí Germans Boada	CFGM Construcció
Creació i validació d'un mètode d'anàlisi per a CG-MS per la determinació de benzè i toluè residual en fragàncies i olis essencials.	Indukern	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Desenvolupament d'una metodologia quantitativa per a HPLC en una mostra d'Uracil.	DC Fine Chemicals S.L.	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
Bacteris i meduses potencial aplicació en cosmètica.	Lipctru	CFGS <u>Laboratori d'anàlisi</u> i control de qualitat
App Airms (maintenance and services)	Global servicios generales	CFGS Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma

**Internacionalització dels projectes.*

Aquest projecte es va presentar en el marc de la Setmana Europea de la Formació Professional; l'Espai Catalunya Europa de la delegació del Govern davant la UE va acollir un acte el 8 de desembre de 2016 sobre el programa Innova FP presidit per la consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya Meritxell Ruiz. Un dels projectes del centre es va presentar junt amb altres 11 projectes de tot Catalunya a Brussel·les com a exemple dels tipus de projectes que es fan en aquest programa.

Construcció peptídica amb aplicacions vacunals

S'ha dissenyat i sintetitzat una nova vacuna dendrimerica (construcció HAAP, multiple antigenic peptides) contra la febre tífosa, que provoca patir febre i dolors al voltant de la boca. El projecte posa de manifest nous mètodes d'unió química, anàlisi i purificació de peptidis i proteïnes mitjançant la utilització d'una resina com a unitat funcional de suport. La vacuna, creada amb èxit, podrà ser destinada a experiments posteriors.

INS Provençana
Sant Pius X, 8
08001 L'Hospitalet
de Llobregat
a3070601@provenca.cat
ins-provenca.com

Sector
Universitat

2014 2015

5.000 €

Emprenedoria

Atès que històricament l'INS Provençana té alumnat que alhora són professionals amb capacitats emprenedores i, per tant, amb creació efectiva d'empreses, es va veure positiu entrar a formar part el curs 2013-14 del programa d'emprenedoria del Departament d'Ensenyament. A més a més, la presentació a diferents concursos relacionats amb emprenedoria de la ciutat i altres ciutats, de manera consecutiva, amb bons resultats en relació amb els premis assolits, avalen la motivació de la direcció del centre de promoure activitats relacionades amb l'emprenedoria.

Així, l'INS Provençana és el centre que té més participació cada curs en el concurs L'H Joves Emprenedors i Emprenedores de Projectes Empresarials.

Per exemple, el curs 2016-2017, el treball guanyador a la millor idea en el concurs L'H Joves Emprenedors i Emprenedores de Projectes Empresarials es va presentar a la IV Mostra d'emprenedors de Catalunya i va guanyar el primer premi al millor treball col·laboratiu.

<http://www.ies-provenzana.com/intraweb/index.php/activitats/345-el-provencana-guanya-en-emprenedoria>

El curs 2014-2015 es va crear l'oficina d'assessorament empresarial que té com a objectiu donar suport a l'alumnat de cicles formatius de l'Hospitalet en la creació d'empreses, amb col·laboració amb l'Àrea de promoció econòmica de L'H.

Com a exemples d'aquestes actuacions, s'han creat al centre les empreses següents:

Sòlid (Solucions Informàtiques per a Docents. SCP). Aquesta empresa fa treballs de manteniment del sistema informàtic i assessorament al professorat de diversos centres. També creen aplicatius de gestió de centre. Inicialment es va crear amb dos alumnes de la família d'Informàtica i comunicacions del centre i ara ja tenen un treballador.

Posturopa (www.posturopa.com). Empresa que es dedica a la comercialització on-line de samarretes de disseny. Creada per dos alumnes de la família de Comerç. Aquesta empresa està funcionant amb molt bons resultats.

Col·laboracions amb institucions/empreses

L'INS Provençana col·labora amb diferents institucions i empreses en diversos projectes. Alguns exemples són:

Innobaix-Innolab. Posa en contacte els centres educatius de Formació Professional i les empreses amb l'objectiu de generar oportunitats laborals als joves i per això es treballa la innovació amb projectes i situacions reals. Les empreses participants plantegen reptes, que responen amb idees i projectes innovadors. Aquest curs la família de Comerç ha desenvolupat dos projectes per a l'empresa

Innobaix. Un projecte per a l'Ajuntament de l'Hospitalet i un altre per a l'empresa de gestió de residus Gelabert.

ONCE. Assessorament en la integració de les persones amb discapacitat visual. En aquest cas la família professional d'Informàtica i comunicacions, amb l'objectiu inicial de la inclusió d'alumnat amb discapacitat visual en els cicles formatius d'informàtica, elaboren materials específics i s'adapten activitats, espais i recursos. Es pot trobar més informació a l'enllaç següent:

<http://www.ies-provenzana.com/intraweb/index.php/once>

Fundació EL Llindar. Amb l'objectiu de la inserció laboral d'adolescents i joves en risc d'exclusió social se signa un conveni amb la fundació El Llindar, que consisteix a aportar a l'INS Provençana un jove degudament format per a la realització de tasques de manteniment en el centre educatiu, tutoritzat per un professor del centre. D'aquesta manera, el jove consolida els seus aprenentatges i comença la seva inserció en el món laboral. Per altra banda, la fundació El Llindar ha realitzat la reforma del jardí i el seu manteniment.

Cambra de Comerç de Barcelona. L'institut ha realitzat diversos cursos PICE (Biotecnologia, Bioinformàtica). Per a professionals en atur, menors de 29 anys, amb titulació i amb l'objectiu d'actualitzar els seus coneixements.

Parc de bombers de l'Hospitalet. El curs 2013-2014 es va iniciar una col·laboració amb el Parc de bombers de l'Hospitalet. S'incorporen als cicles de la família d'Edificació i obra civil personal de bombers de l'Hospitalet per rebre la formació per part del nostre professorat, i l'alumnat d'aquests cicles rep formació per part dels bombers.

Cisco. L'institut és "Cisco Local Academy"; això permet a l'alumnat obtenir els certificats d'acreditació de competències del currículum professional de Cisco dintre dels mòduls professionals del cicle formatiu de grau superior d'Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa.

Red Hat. Gràcies a l'acord entre Red Hat i la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, l'Institut Provençana s'ha acreditat com a centre oficial Red Hat Academy, la qual cosa ens permet utilitzar els recursos oficials del programa educatiu de nivell mundial Red Hat Academy amb el nostre alumnat.

Soficat Xerox. S'ha signat un conveni per a la creació de la Soficat Academy. Soficat, distribuïdor de la marca nord-americana Xerox, i l'Institut Provençana han arribat a un acord que inclou una ferma aposta per la formació especialitzada.

Gràcies a aquest acord, a partir del pròxim curs, l'alumnat de l'Institut Provençana rebrà classes especialitzades sobre matèries relacionades amb la marca nord-americana Xerox, les quals els capacitaran per poder treballar amb equips d'impressió Xerox.

Més informació al lloc de soficat: <http://soficat.es/blog/noticias/nace-la-soficat-academy>

Adaptació de contenidors per a habitatges. S'està iniciant un nou projecte amb la col·laboració de les empreses Innovació i economia social en la Mediterrània (iesmed), Fundación Logística Justa i altres, amb la família d'Edificació i obra civil, per la transformació de contenidors de vaixell en habitatges.

Jornades Tècniques. Des del curs 2009-2010 ininterrompudament, la setmana abans de vacances de Setmana Santa es porten a terme durant quatre dies unes jornades tècniques anomenades "Jornades de l'FP, Món Laboral i la Universitat", en les quals es realitzen taules rodones, xerrades, conferències, tallers..., relacionades amb aquests temes. Per tant, hi participen empreses, institucions, sindicats, emprenedors, exalumnes, experts en diferents sectors...

<http://www.ies-provenzana.com/intraweb/index.php/institut-empresa-73/331-jornades-tecniques>

Es mostren en la taula següent els tríptics de cada jornada:

Conclusió

L'INS Provençana, com a Institut de Formació Professional i centre de referència de la ciutat de l'Hospitalet, té com a objectiu la formació de professionals qualificats i per això aposta per la integració de projectes de les empreses i institucions en els currículums.

Per això s'aposta per la formació del professorat i de l'alumnat per a les noves necessitats que exigeix tant la societat com les empreses dels diferents sectors. Per una banda, adaptant els currículums amb perfils, com per exemple el de Bioinformàtica en el cicle formatiu de grau superior de Desenvolupament d'aplicacions web amb col·laboració amb l'associació Bioinformàtics Barcelona (BIB), Projectes d'obra civil amb perfil d'aplicacions SIG i el de Gestió Administrativa amb perfil professional àmbit jurídic. Per altra banda, es col·labora activament amb empreses i institucions amb projectes d'innovació, amb aplicació real, com per exemple amb l'ONCE, Sofiscat, Innolab...

José Francisco Barraguer Soler, director de l'INS Provençana
Paz Gómez Jorge, coordinadora pedagògica-cap de relacions externes

3.2. LA COMISSIÓ D'IGUALTAT DEL CENTRE D'ESTUDIS DOLMEN

És important el suport i l'orientació a l'alumnat en la seva incorporació al món laboral per abordar aquest procés des d'una perspectiva de gènere, ja que encara representen comportaments i estereotips sexistes.

1. EL NEGUIT

Al llarg dels anys, al CE DOLMEN sempre ens ha preocupat l'educació des d'una perspectiva de gènere i hem estat sensibles per educar sense estereotips. Des dels seus inicis hem dedicat molts esforços per a la promoció de la igualtat d'oportunitats, la incorporació als continguts curriculars de la perspectiva de gènere, l'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions, i també per la constitució d'un entorn amable on l'alumnat i el professorat puguin viure d'un manera natural l'orientació sexual i la identitat de gènere. En alguns cursos acadèmics aquesta tasca la vam fer més coordinadament, mentre que en altres vam realitzar accions més aïllades, en el context d'una família professional o d'algunes matèries.

El Pla d'Acció Tutorial i el Projecte de Mediació Escolar, que ja es va iniciar a finals dels anys noranta, sempre han considerat aquestes sensibilitats i han impregnat la vida del centre. Professors i professores, que aporten la seva formació o la seva experiència al treball a l'aula i al conjunt de l'escola, eren i són motors per al treball transversal de la promoció de la igualtat.

Les propostes incorporades al currículum en les activitats d'aprenentatge al voltant de la identitat sexual i de gènere, els nous models familiars, l'assertivitat i l'autoestima eren molt presents en alguns dels cicles formatius com Educació Infantil, on és inherent al perfil professional, o Cures Auxiliars d'Infermeria, que requereixen professionals molt sensibles i proactius en aquests àmbits. Molt sovint en converses es parlava de la coeducació al centre i les professores expressaven com es considerava el cicle, però que era

necessari un projecte de centre. En aquell moment vam començar a pensar que calia encabir-ho al Pla d'Acció Tutorial, però sobretot d'una manera transversal a tot el currículum.

Més tard, quan la normativa va requerir que un membre del Consell Escolar fos qui vetllés per impulsar mesures educatives que fomentessin la igualtat real i efectiva, va començar una etapa de reflexió: qui havia de ser, si és suficient que una única persona faci aquesta funció, quin objectiu pot tenir un responsable que genera un arxiu de les activitats per a la igualtat que ja es realitzen al centre, com fer que el paper sigui vinculant, la importància de realitzar un debat profund, la necessitat de formar-nos...

El debat ha estat complex, amb dificultats per consensuar un projecte comú i complet.

Passa el temps, alguns membres del professorat anem fent formació sobre coeducació. Altres continuem preocupats per la violència de gènere i les seves víctimes; sempre apareixen en les tertúlies dels descansos, sovint agafem un tros de vida d'aquestes dones i en parlem a l'aula. Però el neguit continua i és difícil donar una resposta prou satisfactòria.

Darrerament, constatem que, entre la joventut, el debat que va sorgir a la nostra societat generacions enrere sobre els models de gènere que impedièn la igualtat d'oportunitats d'homes i dones, encara no s'ha superat.

Finalment, en una de les jornades de treball que organitzem a l'estiu es va proposar crear diferents comissions de treball per dinamitzar la vida del centre i reactivar l'educació en valors. Una d'aquestes comissions és la d'igualtat. Per fi, un grup de professors i professores del centre ens trobem en un equip de treball.

2. EL COMPROMÍS

Comencem a treballar. Decidim calendari de reunions, expliquem neguits, preocupacions, objectius. Des del principi queda clar que tenim diferents sensibilitats i interessos, però tot pot tenir cabuda en la comissió.

Poc després, ens arriba una oferta formativa sobre violència de gènere i un dels membres de la Comissió s'hi inscriu. El curs s'anomena *Prevenió de la violència de gènere a l'aula (violència: tolerància zero)*, organitzat per la Fundació Pere Tarrés. Com a part de les activitats d'avaluació del curs es van implementar les accions següents:

ACTIVITAT A: Reflexió sobre els mites de l'amor romàntic

Objectius

- Reflexionar sobre els estereotips de gènere que es poden identificar en les relacions de parella.
- Identificar i desmitificar les visions romàntiques sobre la parella.
- Reflexionar sobre les conseqüències dels mites romàntics.

Continguts

- Els mites romàntics.
- Els estereotips de parella, creences distorsionades de l'amor i mites romàntics entorn les relacions amoroses.
- Les conseqüències sobre les relacions de parella dels mites romàntics.

Metodologia

L'activitat s'implementa amb una metodologia reflexiva i procurant que l'alumnat realitzi valoracions i aprenentatges significatius, posant en relació la seva experiència personal i la informació que se li proporciona.

Primera sessió: L'activitat consisteix en un cinefòrum. Es visiona la pel·lícula *L'évame a la luna*, explicant els objectius que es volen aconseguir amb l'activitat i fent una breu presentació de la pel·lícula.

Segona sessió: Es divideix l'alumnat en grups i se'ls reparteix una graella on s'expliquen els mites de l'amor romàntic.

A continuació s'inicia una reflexió per grups petits, a partir d'algunes qüestions com:

- Quins mites romàntics podeu identificar en la pel·lícula? Quines conseqüències se'n deriven?
- Diferències entre els dos models masculins de parella que té la protagonista.
- Què penseu de les frases següents?
 "Nunca voy a encontrar a nadie..., estoy más sola que la una."
 "El amor es ciego".
 "Cómo he podido creer que se fijaría en alguien como yo".
- Intenteu explicar com hauria de ser una relació amorosa lliure dels mites de l'amor romàntic i sense estereotips.
- Ens influeixen les tradicions i els mites en la forma com entenem les relacions de parella?

En finalitzar, cada grup comparteix les idees fonamentals i es dedica un temps per al debat i el diàleg.

ACTIVITAT B: Reflexió sobre el sexisme al món laboral

Objectius

- Analitzar les condicions de discriminació de les dones al mercat laboral actual, segons els perfils laborals de cada cicle formatiu.
- Identificar conductes sexistes que perpetuen els estereotips de gènere.
- Reflexionar sobre les causes i les conseqüències d'un àmbit laboral que considera un problema que les dones vulguin ser mares.
- Valorar que tant homes com dones poden assumir la cura de fills i filles.
- Identificar els drets fonamentals i laborals que es vulneren en entorns laborals sexistes.
- Proposar accions o models d'actuació no sexistes.

Continguts

Condicions laborals de la dona; discriminació en el món laboral; identificació de conductes sexistes, així com les conseqüències; anàlisi de les causes del sexisme; consciència de la necessitat d'assolir la igualtat entre dones i homes a nivell laboral i personal; importància de la conciliació laboral i familiar,

a partir de la implicació tant d'homes com de dones; necessitat del canvi de rols estereotipats en l'àmbit familiar i laboral.

Metodologia

Es proposa una metodologia reflexiva. Es barreja l'alumnat de tots els cicles formatius i es creen grups de 4-5 membres.

L'activitat consisteix a analitzar unes dades estadístiques que descriuen la situació de les dones en l'entorn laboral, dos articles de premsa que descriuen les dificultats de conciliar la vida laboral i familiar de les dones, així com la recerca de feina si es troben en edat de tenir fills o filles.

Cada grup disposa d'un article i un gràfic. Un cop llegits els documents, han de compartir les seves reflexions a partir d'unes preguntes que faciliten la reflexió.

Un cop tots els grups han finalitzat el seu treball, comparteixen les seves conclusions. Cada grup realitza un resum i les escriu en dos fulls de color lila, on han d'indicar:

- Què hem descobert?
- Què proposem?

AMB TOTES LES APORTACIONS I REFLEXIONS ES CONFECCIONA UN MURAL

L'activitat *És el mercat laboral sexista?* es va presentar en l'acte de clausura del curs, el 6 de maig de 2015, on van participar dues alumnes del centre: Rosa María Martín i Laura González. Totes dues van compartir l'experiència i les seves conclusions. Algunes de les idees més rellevants van ser:

- En algunes empreses encara es donen importants desigualtats entre homes i dones, com és el fet de la diferència salarial.
- És molt important educar de forma igualitària per lluitar contra la discriminació de gènere.
- Cal que els homes s'involucrin més en l'educació i cura dels fills i les filles. Les dones han de deixar espais a les seves parelles perquè sigui així.

Curs 2015-2016

- Participació d'alumnes al *Fòrum contra la violència de gènere*, organitzat per la Plataforma unitària contra les violències de gènere.
- Xerrada *Noves masculinitats*. Es proposa una sessió de dues hores en format taller. Aquesta activitat la va presentar Marcos Castro, membre de l'associació Homes en Diàleg.
- Taller de prevenció de relacions abusives: *Ni príncep ni princeses*, sol·licitat a través del Centre d'Atenció i Informació a la Dona de l'Hospitalet. Els tallers van ser conduïts per una parella de psicòlogues especialitzades pertanyents a l'equip de

Cartell dissenyat per donar difusió a les accions del 25 de novembre de 2015

Quantum, un centre de psicoteràpia i formació en desenvolupament professional i personal. L'activitat forma part del programa *Bons tractes*, dissenyat l'any 2007, dins del Programa Municipal de la Dona. El taller implementa dinàmiques i utilitza materials audiovisuals amb la finalitat de prevenir les relacions asimètriques entre nois i noies.

- 25 de novembre, *Dia Internacional Contra la Violència de Gènere*. Amb posterioritat a la realització de les dues activitats, en una sessió d'acció tutorial es realitza una reflexió.

Es pretén que els diferents grups d'alumnes construeixin un *Arbre de les denúncies* o desitjos des del dia 25 de novembre i fins a Nadal.

L'alumnat, després d'una reflexió en el grup, varen penjar misatges de denúncia o desig conformant les fulles de l'arbre.

Curs 2016- 2017

Enguany hem mantingut la continuïtat dels cursos anteriors, però la realitat ens ha aclaparat, la comissió ha hagut de dedicar noves energies a abordar un dels grans problemes de la nostra societat, les víctimes de violència de gènere: acompanyar la víctima, estudiar els

protocols existents i els recursos a l'abast. Ha estat una experiència que ens ha tocat el cor.

Les reunions s'han centrat a buscar informació sobre normativa, protocols, recomanacions i contactar amb el Centre d'Atenció i Informació a la Dona per valorar quins tipus de suport es podia proporcionar.

Hem tingut sentiments d'impotència, frustració i, en ocasions, desmotivació. Però hem tingut el coratge de fer front a la realitat i ens hem situat en el nostre paper com a docents: acompanyar, escoltar i donar esperança. Hem decidit que s'havia de fer un pas més en la implicació. Tot el professorat de la Comissió hem optat per donar alternatives de futur, perquè les víctimes s'alliberin de la dependència i confiïn en elles mateixes.

En paral·lel, el centre també li ha dedicat atenció al *Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència*. Les instal·lacions es van omplir de documentació, murals al voltant de la vida de moltes dones que han deixat la seva empremta al món de la ciència, la tecnologia i la filosofia al llarg dels últims segles.

La setmana corresponent al *Dia Internacional de les Dones* vam organitzar diverses activitats, entre les quals destaca la sortida al Cine Arenas a veure la pel·lícula *Figures ocultes*. Aquest film narra la història (basada en fets reals) de tres meravelloses dones científiques afroamericanes que van treballar a la NASA a començaments dels anys seixanta del segle xx. En general, la valoració de l'alumnat ha estat molt positiva. Majoritàriament han constatat que hi ha col·lectius que pateixen una doble discriminació: la de ser dona i afroamericana.

3. EL FUTUR

La Comissió ha crescut des que es va crear. Després de l'impuls inicial cal aturar-se a valorar què hem fet i què volem ser. Ens trobem amb nous reptes, noves necessitats per oferir suport, consell i a vegades protecció. Descobrim que no és fàcil donar resposta a la realitat, però ens mobilitzem per buscar informació i recursos sobre els quals el Centre pot orientar quan detecta un cas de violència.

La realitat ens aclapara, però **hem après que:**

- els projectes de sensibilització i educació són imprescindibles, però no suficients;
- la comissió ha de ser una eina activa que doni suport i solucions;
- l'acompanyament per empoderar persones que són víctimes de la violència de gènere ha de ser una de les nostres línies d'actuació;
- la visibilització de la violència de gènere com un problema social és imprescindible perquè el nostre alumnat es constitueixi en el futur en professionals que transformin les empreses, les famílies i la societat.

Preparar aquest document ens ha permès descobrir que és necessari fer una reflexió profunda i serena, crítica i constructiva, per reorientar la Comissió i donar-li força i continuïtat de futur.

Constatem que:

- encara existeixen diferències en la percepció que té l'alumnat sobre el seu futur professional, com a homes i dones;
- calen espais per reflexionar sobre la masculinitat i la feminitat, els models de paternitat i maternitat, les relacions amoroses i la violència de gènere;
- els docents requerim més eines i recursos per analitzar i gestionar situacions amb sospita de violència de gènere;
- és important el suport i l'orientació a l'alumnat en la seva incorporació al món laboral per abordar aquest procés des d'una perspectiva de gènere, ja que encara es presenten comportaments i estereotips sexistes.

Ens proposem molts reptes:

- Dedicar jornades de treball a l'estiu per definir objectius i línies d'actuació: sensibilització, denúncia, suport...
- Aconseguir formació per fer un bon suport i assessorament a víctimes de violència, discriminació i conductes abusives.

- Consensuar els diferents punts de vista de l'equip de professorat que formem la Comissió d'Igualtat per consolidar el projecte.
- Dissenyar protocols d'actuacions per fer un adequat acompanyament al món laboral incorporant la perspectiva de gènere.
- Establir mesures per detectar casos de violència de gènere entre l'alumnat i tota la comunitat educativa, amb la intenció de donar suport i acompanyament a les víctimes.
- Integrar la igualtat de forma transversal en tot el Centre: llenguatge, les relacions personals, les relacions professionals, currículum, les metodologies, els valors, la Formació en Centres de Treball, l'orientació cap al món laboral...

**Professores i professors de
LA COMISSIÓ d'IGUALTAT del CE DOLMEN:
Andreu Cabrero Sagristà, Ana Sesé Nadal,
Margarita Prieto Alonso, José Luis Blanco Font,
María Teresa Soriano Bermúdez i Elena Dutto Roca.**

3.3. ELS PLANS DE TRANSICIÓ AL TREBALL

PFI-PTT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT.

"El PTT de l'Hospitalet, al llarg dels seus onze anys d'existència, ha demostrat ser un recurs eficaç per acompanyar els joves en l'itinerari perquè esdevinguin ciutadans responsables i compromesos amb la societat".

Els Plans de Transició al Treball (PTT) van néixer com a resposta per part de l'Administració educativa i els ens municipals a la manca d'oportunitats d'un nombre creixent de joves majors de 16 anys que no disposaven d'una formació adient i, per tant, quedaven situats al marge del sistema educatiu i del mercat laboral.

Els PTT, amb una trajectòria de més de 30 anys, han anat adaptant-se als diferents marcs legislatius; primer com a part dels Programes de Garantia Social, després com a Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI), per finalment passar a ser part dels Programes de Formació i Inserció (PFI). Des de l'any 1986 fins a l'actualitat, el PTT ha anat adaptant les seves estratègies metodològiques per apropar els programes a les noves exigències socials i productives del seu entorn més proper, tot vetllant per la innovació dels programes formatius.

Una de les claus de l'èxit dels programes és la ràtio reduïda d'alumnat. Cada grup està conformat per 17 alumnes que compten amb un equip docent: tutor o tutora, professor tècnic i expert o experts.

Estructuralment, els PFI-PTT s'organitzen en mòduls de formació general (MFG) i mòduls de formació professional (MFP), on s'inclou formació en centres de treball (FCT). D'acord amb la singularitat que caracteritza els programes, l'atenció personalitzada esdevé el seu eix vertebrador, prenent especial rellevància l'acció tutorial tant a nivell individual com de grup.

D'acord amb aquesta organització, la línia de treball del PTT se centra en dos vessants:

- a) l'assoliment de les competències bàsiques i professionals per al disseny del seu itinerari formatiu i professional.
- b) l'adquisició de les competències transversals, com per exemple el treball en equip, autonomia, iniciativa, etc., per al desenvolupament integral de l'alumnat.

El PTT estableix vincles amb l'entorn més proper, posant especial èmfasi en l'àmbit empresarial i productiu, el qual facilita i genera experiències molt profitoses per al desenvolupament del programa (xarxes amb comunitat educativa, empresarial, associacions, entitats locals, intercanvis a l'estranger, etc.), tot incorporant metodologies d'aprenentatge flexibles com el treball per projectes o l'aprenentatge-servei.

En trets generals, el programa PFI-PTT respon a un model pedagògic i organitzatiu ben definit, aplicat i estès a tot Catalunya, gràcies al treball en xarxa coordinat pel Departament d'Ensenyament.

A nivell de territori, els primers PTT es van portar a terme a Barcelona i la seva àrea metropolitana; a continuació es van implantar a les capitals de demarcació i els seus voltants, per finalment arribar a la majoria de comarques. A dia d'avui hi ha un total de 62 centres i 136 grups.

El PTT a l'Hospitalet

L'Hospitalet és un municipi de l'àrea metropolitana de Barcelona que sempre s'ha caracteritzat per tenir un gran nombre d'habitants i una alta densitat de població, formada per la confluència de diverses comunitats i cultures. Aquesta complexitat social va evidenciar la necessitat de donar una resposta des del món educatiu per capacitar els joves per afrontar amb èxit el seu futur.

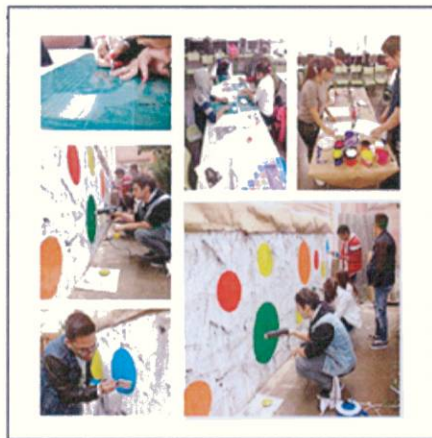
En aquest context, el programa PTT es va inaugurar el curs 2006-2007 utilitzant els espais de l'Institut Provençana i les instal·lacions de l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Hospitalet. La seva oferta formativa inicial preveia els perfils professionals d'Auxiliar de comerç, oficina i atenció al públic i Auxiliar de pastisseria i fleca,

per posteriorment incrementar-se amb dos grups més: Auxiliar de muntatge i manteniment d'equips informàtics i Auxiliar de manteniment de vehicles lleugers, durant el curs 2008-2009, amb la col·laboració de l'Institut Pedraforca.

Des dels seus inicis, el PTT ha desenvolupat una acció coordinada amb els diferents serveis del territori per arribar a la situació actual, en què es treballa en xarxa amb els diversos ens municipals com el POA (programa d'orientació i acompanyament), l'Oficina Jove d'Emancipació i Serveis Socials.

El PTT de l'Hospitalet, al llarg dels seus onze anys d'existència, ha demostrat ser un recurs eficaç per acompanyar els joves en l'itinerari perquè esdevinguin ciutadans responsables i compromesos amb la societat.

ART MURAL (Stencil)

MURAL 1 (CURS 2014-2015)

MURAL 2 (CURS 2015-2016)**DADES DE LA PRÀCTICA**

Nivell educatiu: POSTOBLIGATORI

Programes de Formació i Inserció: PFI- PTT

Mòdul Formatiu: TUTORIA

Continguts relacionats: TREBALL EN EQUIP / HABILITATS SOCIALS

Metodologia aplicada: TREBALL COOPERATIU

DESENVOLUPAMENT DE LA PRÀCTICA

Des d'un context lúdic i creatiu, els alumnes de l'especialitat d'Auxiliar de muntatge i manteniment d'equips informàtics van crear un mural a l'espai d'esbarjo de l'Institut Provençana. Aquesta activitat els va ajudar a treballar valors com el respecte entre iguals, la tolerància, la cooperació i la participació activa. L'apropament a l'art mural va facilitar el treball en grup i va esdevenir una font de motivació, tant per a l'alumnat com per al professorat.

Aquesta pràctica educativa, que s'emmarca dins de l'acció tutorial, va permetre aprofundir en les competències personals i socials de l'alumnat mitjançant l'art urbà.

El desenvolupament de la pràctica educativa es va portar a terme en quatre fases:

En la primera fase es va visionar un vídeo d'street art amb l'objectiu de motivar l'alumnat i conscienciar-lo pel respecte cap als espais urbans. A continuació es va fer una breu introducció a la tècnica stencil o estergit, que consisteix a aplicar pólvores de color o pintura a través d'una plantilla.

En una segona fase, cada alumne va fer un treball individual i manipulador aplicant la tècnica d'estergit per a la construcció de cada plantilla. Per aconseguir-ho, l'alumne va haver de desenvolupar totes les seves capacitats creatives per aconseguir la seva obra individual.

En arribar a la tercera fase, es va avançar en el procés creador treballant aspectes d'interacció col·lectiva i repartiment de tasques entre iguals. El debat i el diàleg van ser els mitjans adients perquè el grup classe consensués la selecció de l'obra escollida.

En la quarta fase es van encaixar totes les plantilles creades de l'obra col·lectiva i es va dissenyar el muntatge general del mural.

VALORACIÓ I CONCLUSIONS

Un cop finalitzada la pràctica, la valoració per part de l'equip docent va ser molt satisfactòria.

D'una banda, aquesta pràctica va permetre al docent desplegar, d'una manera innovadora, totes aquelles eines i estratègies metodològiques necessàries per poder treballar els continguts de l'acció tutorial.

De l'altra, va permetre que l'alumnat prengués consciència de la importància del procés creador. A més va fer que els joves s'adonessin que el resultat d'una obra col·lectiva sempre és més que la suma de les parts.

L'èxit de la pràctica ens porta a pensar que es podria exportar a altres centres educatius.

IV JORNADA GASTRONÒMICA (Programa voluntaris per la llengua)

DADES DE LA PRÀCTICA

Nivell educatiu: POSTOBLIGATORI

Programes de Formació i Inserció: PFI- PTT

Mòdul Formatiu: TUTORIA, ENTORN SOCIAL I TERRITORIAL, ESTRATÈGIES I EINES DE COMUNICACIÓ

Continguts relacionats: TREBALL EN EQUIP, HABILITATS SOCIALS, TREBALL EN XARXA

Metodologia aplicada: TREBALL COOPERATIU, TREBALL EN XARXA

DESENVOLUPAMENT DE LA PRÀCTICA

El punt de partida de la nostra pràctica educativa és la proposta de participació del PTT de l'Hospitalet, en l'especialitat de Pastisseria i fleca, a la IV Jornada Gastronòmica, organitzada pel Programa de Voluntaris per la Llengua del Centre de Normalització Lingüística (CNL).

La participació en aquesta experiència gastronòmica i lingüística ofereix l'oportunitat de treballar les competències personals i socials de l'alumnat.

L'objectiu principal d'aquesta pràctica és vincular l'alumnat a la comunitat i al seu entorn social més proper per tal de fomentar el respecte per totes les cultures que hi conviuen, ressaltant el paper que hi té la gastronomia com a fet cultural diferenciador.

La Jornada es dugué a terme a l'Auditori de la biblioteca Tecla Sala, on els alumnes, en grups, van exposar, mitjançant suport informàtic, les seves receptes elaborades prèviament a l'obrador.

El desenvolupament d'aquesta pràctica educativa s'explica en les fases següents:

En un primer moment, els alumnes van treballar en grup i amb la professora de pastisseria tècnica van escollir tres postres representatives de la rebosteria catalana.

Una cop elaborades les receptes i enregistrat tot el procés, es va dissenyar a l'aula la presentació digital de les postres. En aquesta fase l'alumnat va rebre el suport d'una professional del CNL, que els va ajudar a fer una presentació de qualitat.

En la fase següent, també amb la col·laboració constant del CNL, es va treballar la millora de l'expressió oral dels alumnes mitjançant tècniques participatives com el role-playing.

A continuació, els joves van escollir la millor presentació i van decidir quina s'exposaria.

El dia de la Jornada es presenten els plats de diferents països i cultures, elaborats pels voluntaris del programa i per l'alumnat del PFI.

Finalitzada la presentació de les receptes es va procedir a tastar-les. És en aquest espai on els alumnes i els voluntaris tenen l'oportunitat de veure reconeguda la seva feina, i els joves van poder conèixer i apropar-se al voluntariat i, en aquest cas concret, al Programa de Voluntaris per la llengua.

VALORACIÓ I CONCLUSIONS

L'equip docent i l'alumnat del PTT de l'Hospitalet van fer una valoració molt positiva de la pràctica.

A través d'aquesta pràctica educativa es va poder acostar l'alumnat a un recurs del seu entorn més proper i, alhora, acostar aquest recurs al centre educatiu. D'aquesta manera es va generar una interacció i una vinculació mot enriquidora amb els recursos de la comunitat.

També va resultar positiva a l'hora d'implicar al nostre alumnat a la iniciativa del voluntariat.

Els alumnes van participar d'una manera directa en una activitat transversal a les diverses cultures i identitats que la conformen. Això els va permetre identificar què podien oferir ells mateixos al seu entorn més pròxim i què en podien rebre.

Els valors de la participació, la cooperació i el respecte a la diferència van estar presents en aquesta pràctica educativa des del començament fins al final.

És aquí on té sentit aquesta pràctica, perquè l'alumne té contacte directe amb els recursos comunitaris (CNL, Voluntariat, etc).

3.4. UN PLA PILOT D'ITINERARIS FORMATIUS ESPECÍFICS AL CENTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL L'ESTEL - CAN BORI

La ciutat necessita d'aquest i més recursos similars per donar resposta a un col·lectiu que té un potencial, però que cal ajudar a desenvolupar d'una forma diferent: amb més suport, amb activitats funcionals i significatives, amb un acompanyament en les pràctiques...

EL NOSTRE CENTRE

El nostre centre és l'únic centre d'educació especial públic d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya ubicat a l'Hospitalet de Llobregat, el segon municipi de Catalunya amb més habitants. Va ser creat l'any 1971 per iniciativa privada de l'associació ASSPANISBE, per donar resposta educativa als alumnes amb discapacitat de Bellvitge. L'any 1987 s'incorporà a la xarxa pública i, després d'un increment de matrícula, el 1999 es traslladà al barri del Centre, a l'antiga escola Can Bori, passant a anomenar-se CEE L'Estel-Can Bori.

Actualment acollim 115 alumnes amb discapacitat psíquica i mental, entre 3 i 21 anys, organitzats en 21 grups, i amb un total de 29 docents (inclosos els especialistes i les tres logopedes) i 9 educadores. A part d'això, aquest curs 2016-17 tenim el grup de l'IFE (10 alumnes entre 16 i 18 anys) amb 3 professionals (orientadora, tècnica d'FP i TIS). A més de tenir en compte l'edat, els agrupaments també tenen en compte les capacitats dels alumnes:

1. Nivell Curricular I: Alumnes amb poca autonomia per cobrir les seves necessitats bàsiques. Necessiten la presència constant de l'adult i del desplegament continuat de suports específics. Presenten dificultats greus de comunicació i llenguatge. En acabar l'escolaritat al centre (21 anys), serien alumnes susceptibles de Centre de dia o Residència.

2. Nivell Curricular II: Alumnes amb més autonomia en els desplaçaments i l'autocura personal, però amb supervisió constant o intermitent de l'adult. El treball principal és l'autonomia

i la comunicació, de forma molt sistemàtica i repetitiva. Mostren dificultats en l'expressió, però hi ha intenció comunicativa. En acabar l'escolaritat al centre (21 anys), serien alumnes susceptibles de Tallers Ocupacionals.

3. Nivell Curricular III: Alumnes amb un alt grau d'autonomia, tant a nivell social com personal. Poder realitzar aprenentatges instrumentals, funcionals i significatius. Presenten prou habilitats prelaborals per fer una formació adaptada i incorporar-se a llocs de treball ordinaris o centres especials de treball.

Cal dir que som centre formador i cada curs rebem alumnes en pràctiques d'educadors d'Educació Especial d'instituts propers al centre i de mestres de Blanquerna, amb menció Atenció a la Diversitat.

Centrant-nos en el treball principal que es fa en cada edat i nivell de competència curricular, l'**autonomia personal** i la **construcció de la pròpia identitat** esdevenen eixos transversals a totes les edats i capacitats. Aquests eixos es desenvolupen a través dels tres projectes principals recollits al PEC i que configuren els trets d'identitat del nostre centre:

1. Projecte d'Identitat: És el projecte més transversal del centre. Tots els alumnes participen en el treball de la construcció de la pròpia identitat i el reconeixement, la identificació i la gestió de les pròpies emocions.

2. Projecte d'Alimentació: Els alumnes de les etapes d'infantil, primària i secundària (NC I-II) dinen en horari lectiu amb els professionals referents dels mateixos alumnes (tutor-a, educador-a, vetllador-a).

3. Projecte de Tallers Prelaborals: Els alumnes de l'etapa de secundària de NC III realitzen tallers amb els professionals referents de l'etapa. Aquests alumnes no participen del Projecte d'Alimentació, ja que el seu espai del menjador abasta de 14h a 16h, i estan atesos pels monitors de les activitats complementàries.

Per tant, els projectes d'Alimentació i de Tallers condicionen la **modificació horària** del nostre centre (horari lectiu de 9h a 14h; activitats complementàries de 14h a 16h), aprovada al setembre del 2005 i que es renova cada any a partir de la valoració positiva del claustre i l'aprovació del Consell Escolar. Gràcies a aquesta modificació horària, es pot fer un treball molt específic pel que fa a l'alimentació i les habilitats prelaborals.

Des d'un primer moment, el PEC del nostre centre ha expressat la voluntat d'oferir una **educació integral i de qualitat** al seu alumnat, orientada a aconseguir la **integració i la inclusió social i/o laboral**, adaptant els recursos i fent un treball multidisciplinari. Per aquest motiu, durant els últims anys (curs 2014-15) hem implementat projectes de caràcter innovador que potenciïn la formació acadèmica i laboral de l'alumnat per a una inclusió social exitosa:

1. Projecte de Diversificació Curricular (PDC): "Tastem el món laboral": Gràcies al conveni del Departament amb l'Ajuntament, alguns alumnes de secundària (16-18 anys) fan pràctiques amb professionals que depenen de l'ajuntament a les biblioteques públiques.

2. Projecte Aprenentatge i Servei (APS): "L'Estel n'aprèn més": Aquest projecte que es desenvolupa als Serveis Educatius de la ciutat, vol desenvolupar en els alumnes de secundària (14-18 anys) les habilitats necessàries per poder extrapolar els aprenentatges prelaborals duts a terme al nostre centre en un altre entorn extern, oferint-los la possibilitat de realitzar activitats de caràcter social i comunitari.

3. Projecte Professionalitzador: La permanència al centre dels alumnes de NC I-II fins als 20 anys ha creat una nova realitat des del curs 2014-15 que ha implicat canvis en l'organització pedagògica dels alumnes i dels professionals. Aquests canvis organitzatius queden recollits en una addenda a l'Acord de Coresponsabilitat (ADC, 2014-15). El docent seleccionat pel centre per tal de desenvolupar el PP va dissenyar activitats preparatòries per a un taller ocupacional amb els alumnes de secundària de 18-20 anys. La valoració per part de tota la

comunitat educativa va ser molt positiva, i actualment el projecte està consolidat.

Malgrat tot, sempre hem manifestat la nostra preocupació per la manca de recursos formatius per a aquells alumnes que, a partir dels 16 anys, poden fer una formació específica que els capaciți per incorporar-se al món laboral. Els pocs recursos en la nostra ciutat obliga els alumnes a sortir del municipi i, en alguns casos, la manca d'autonomia en el desplaçament fa que hagin de renunciar a una formació específica. Tot i així, estem organitzats per disposar d'una Comissió d'Orientació formada per la treballadora social de l'EAP, el cap d'estudis i un tutor que coordina les reunions. La funció d'aquesta Comissió és treballar amb l'alumne, la família i el tutor corresponent la sortida del centre a partir dels 16 o 18 anys, en funció del perfil de l'alumne. Aquest treball conjunt garanteix que l'alumne, en acabar l'escolarització al nostre centre, passi a un altre servei educatiu, ocupacional o residencial.

UN PLA PILOT: L'IFE

Després de manifestar en diverses ocasions, tant al Departament d'Ensenyament com a l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament, aquesta necessitat per a la ciutat, el 30 d'agost del 2016 el Govern aprovà la creació del **Pla pilot d'Itineraris Formatius Específics** per a alumnes amb discapacitat intel·lectual. Així, el Departament d'Ensenyament promou i garanteix una oferta formativa a les persones amb discapacitat lleu o moderada reconeguda, que no estiguin en disposició de seguir els itineraris de formació professional ordinaris. Aquest Pla té una durada de 4 anys, des del curs escolar 2016-2017 al 2019-2020. El primer any, que coincideix amb el curs acadèmic 2016-2017, l'experiència pilot s'ha dut a terme mitjançant 8 grups amb una oferta màxima de 100 places, i s'ha implantat en 8 centres educatius de formació professional ordinaris i d'educació especial públics.

Els objectius que pretén aconseguir aquest nou recurs són:

1. Donar resposta a les necessitats de qualificació i d'inserció laborals.

2. Potenciar l'autonomia personal.

3. Oferir al col·lectiu una formació d'acord amb les seves capacitats.

4. Promoure l'assoliment de competències professionals que facilitin la transició a la vida adulta i la integració social per mitjà del treball.

La metodologia emprada és:

- Treball funcional. Volem que els nostres alumnes vegin l'aplicació dels coneixements que adquireixen.
- Treball per projectes. Aquí englobem les competències bàsiques que hem de treballar en comunicació, vida saludable i iniciació a la vida laboral, d'una manera transversal i integrada en un projecte motivador i pràctic per als alumnes.
- Simulació i pràctica de situacions de la vida quotidiana. Treballem amb l'alumne de manera individualitzada i integral.
- Creiem que la diversitat enriqueix i així ho transmetem als alumnes. Fomentant la autonomia, l'autodeterminació, el cri-

teri propi i reflexiu, així com la cohesió grupal i el respecte dels altres.

En l'annex de l'**ACORD GOV/120/2016**, de 30 d'agost, es detalla l'estructura i els mòduls i continguts de l'IFE. Els itineraris formatius específics s'estructuren en el perfil professional i el currículum associat al perfil.

1.El perfil professional comprèn la competència general, les competències professionals, personals i socials, les capacitats clau i les unitats de competència associades als mòduls professionals, si escau.

2.El currículum comprèn els objectius generals i els diferents mòduls professionals. Aquests mòduls comprenen:

- a. Mòduls professionals de transició a la vida adulta per a l'adquisició de les competències personals i socials.
- b. Mòduls professionals per a l'assoliment de les competències professionals que inclouran un mòdul professional de formació en centres de treball.
- c. Mòduls professionals de caràcter general per apropar-se a l'activitat laboral.

Al nostre territori es destinaren tres IFE. Des dels Serveis Territorials de Barcelona-Comarques, sensibilitzats per la realitat de la nostra ciutat, s'assigna al nostre centre la creació de l'Itinerari Formatiu Específic d'Auxiliar en vendes i atenció al públic. I així es comunica a la direcció del centre al setembre, en iniciar el curs 2016-17, i que s'ha de posar en marxa a l'octubre. Però a causa de la manca d'espai, es decideix ubicar aquesta nova aula a la segona planta dels Serveis Educatius de la ciutat, a 300 metres del centre.

Malgrat la novetat de la notícia i la immediatesa, aquest nou recurs és acollit amb molta il·lusió i noves expectatives per part de tota la comunitat educativa del centre. Considerem que serà una oportunitat única per oferir a alguns dels nostres alumnes i d'altres de la ciu-

tat una formació adaptada que els permeti la inclusió al món laboral ordinari. Per altra banda, creiem que el perfil assignat d'Auxiliar en vendes i atenció al públic és molt adient per als possibles alumnes que hi podrien accedir.

Des d'un bon inici, malgrat la bona acollida del recurs, s'obren molts interrogants alguns dels quals haurem d'anar treballant conjuntament amb el Departament. La dotació de recursos personals està ben definida: una orientadora, una tècnica d'FP i una TIS, però qui? La dotació TIC també: una aula digital, però quan arriba? I pel que fa als recursos econòmics: cap pressupost. I l'adaptació dels espais? El nou recurs s'ubica en l'antic edifici dels Serveis Educatius. Malgrat que en els seus inicis havia estat una escola, fa molt de temps que, pel fet de ser un centre de serveis, no està adaptat a l'ús escolar: les aules estan buides, sense pissarres; només alguns espais estan habilitats per fer reunions, seminaris, formació... En definitiva, ens trobem davant un repte que creiem que paga molt la pena entomar.

ELS PROFESSIONALS

Què millor que començar l'equip amb una persona que conegui el centre i els alumnes, que tingui el perfil i que estigui molt motivada per assumir aquest nou repte? Aquesta persona la teníem al centre: una educadora amb deu cursos d'antiguitat al centre, llicenciada en psicologia amb el Màster d'Orientació Educativa, apuntada a les llistes de secundària i amb moltes ganes de fer el canvi cap a un institut. Malgrat que li mancaven els 12 mesos treballats com a professora, disposava de més de nou anys d'experiència en l'atenció a la diversitat i com a formadora i orientadora laboral amb diferents tipus de col·lectius amb risc d'exclusió social. Des del centre es va fer la proposta i el Departament la va acceptar.

En canvi, va ser la tècnica d'FP qui va contactar amb nosaltres. Ella estava a les llistes de secundària i va trobar al web del Departament que es necessitava cobrir una plaça de difícil cobertura. De seguida va veure que ella tenia el perfil i l'experiència necessaris.

Així, el 18 d'octubre ens coneixíem en la primera trobada de formació per als equips IFE. Només ens quedava l'assignació de la TIS,

que va ser contractada la setmana que els alumnes van començar l'IFE. Cal dir que, des d'un bon començament, hi ha hagut bona sin-tonia i treball conjunt entre les tres professionals i això ha permès que aquesta experiència hagi estat un èxit.

ELS MATERIALS

Malgrat la dotació d'una aula TIC, els materials estan per fer. És a dir, partim d'uns mòduls i d'unes hores destinades a cada mòdul, però tot el material que s'ha d'emprar amb els alumnes s'ha de crear o l'hem de subministrar des del centre. Som un centre de pri-mària, sense cap experiència en formació postobligatòria. Així que les tres professionals es van submergir en el disseny de material i de les activitats per poder treballar els objectius establerts en el currículum d'FP.

Les **activitats pràctiques** més importants que han realitzat han estat les adreçades a col·laborar amb el propi centre o amb els Ser-veis Educatius, orientades totes a l'atenció al públic:

- **Projecte Consergeria a l'edifici de Serveis Educatius.**

Des d'inici de curs vam detectar, i vam fer saber, la necessitat d'un servei de consergeria a l'edifici. A l'hora de planificar els projectes transversals que treballaríem durant el curs, ens vam adonar que la posada en marxa d'aquest projecte ens perme-tria poder treballar d'una manera transversal les diferents com-petències relacionades amb la comunicació i la iniciació a l'activitat laboral del nostre alumnat. Entre les activitats que vam desenvolupar hi ha l'atenció als usuaris dels diferents ser-veis i tasques de reprografia.

- **Servei de càtering d'esmorzars.** Aquest projecte va sor-gir a partir de la demanda del Centre de Recursos Educatius de l'Hospitalet els mesos de febrer i juny. Aquesta col·labora-ció va consistir en la planificació i el servei de dos esmorzars adreçats a uns 90 docents que vam participar en unes jorna-des pedagògiques. Dins d'aquest projecte, es va treballar de manera funcional i transversal les diferents competències per part dels alumnes: l'elaboració de la llista de la compra, la re-

alització de la compra, l'organització dels espais i materials necessaris (fer els rètols informatius, preparar les estovalles, adequació de l'espai), així com la preparació de l'esmorzar i l'atenció als docents durant el temps que va durar el servei. Al mes de juny, l'esmorzar preparat era de caire saludable i els alumnes van poder aplicar els coneixements i les habilitats adquirides durant el curs.

Després d'aquesta bona experiència, des del nostre centre L'Estel-Can Bori es va demanar la col·laboració i participació del nostre alumnat IFE en les tasques d'atenció a les famílies durant l'esmorzar de germanor. Aquest servei es va realitzar a finals del mes d'abril dins de les jornades de la Setmana Cultural del centre. Els alumnes van col·laborar en l'organització de l'esmorzar, així com en l'atenció de les famílies servint begudes.

• **Recepció de famílies en el festival anual.** El festival es va realitzar a final de maig en el Teatre Barrades del nostre municipi. En aquest cas, el nostre alumnat IFE es va encarregar de rebre les famílies abans de l'inici de l'espectacle (donant la benvinguda, facilitant-los el full de la programació de les actuacions, controlant els accessos i les entrades, així com acomodant les famílies en les diferents fileres del teatre). Va ser una activitat molt gratificant perquè cada alumne/a va

haver de responsabilitzar-se d'una tasca en concret, però treballant d'una manera molt col·laborativa. Hem de dir que el resultat ha estat molt satisfactori.

- **Bonsais de roser per a Sant Jordi.** A través d'aquesta activitat els alumnes van treballar els diferents processos de compra i venda (compra a l'engròs, transplantaments dels bonsais als testos decoratius, la gestió de comandes, la venda i el quadre de comptes). Per treballar el transplantament i l'assessorament sobre les cures bàsiques del bonsai vam comptar amb la col·laboració d'un expert. Aquesta activitat va ser molt enriquidora per al nostre alumnat.(veure foto pàgina anterior)

- **Col·laboració en la venda puntual d'artesanies elaborades pels alumnes del CEE L'Estel-Can Bori.** Per fer la venda, el nostre alumnat va haver de muntar una paradeta a l'edifici de Serveis Educatius on els diferents usuaris van poder comprar algun producte relacionat amb la temporada (Nadal i Sant Jordi).

Hem de dir que des de l'inici de l'IFE es va veure la necessitat de treballar en xarxa en col·laboració amb altres entitats i recursos de la ciutat. Com que els nostres recursos van ser molt limitats, vam contactar amb diferents centres i recursos per tal de poder treballar les diferents competències assignades al cur·rículum IFE. Alguns d'aquest serveis amb els quals hem realitzat altres projectes han estat:

- Centre de Recursos Audiovisuals Torre Barrina, on els nostres alumnes han pogut disposar d'ordinadors de manera individual per fer cerca a internet i fer els treballs dels diferents mòduls. També hi han realitzat els Tallers d'Habilitats Comunicatives.(veure foto pàgina següent)
- Associació Educativa Itaca i l'espai juvenil La Claqueta, on hem treballat el tema del Rap, i hem conegut els serveis que ofereixen als joves.
- Centre d'Assistència Primària, per treballar el tema de la sexualitat.

- Mossos d'Esquadra de l'Hospitalet, per treballar l'ús responsable de les noves tecnologies.
- Poliesportiu Municipal Sant Feliu, per treballar la Vida Saludable.

Aquests projectes ens han permès treballar les diferents competències dels diferents mòduls professionals: Vida Saludable i Cura d'un mateix, Comunicació i relacions interpersonals i Iniciació a l'activitat laboral, d'una manera molt funcional i significativa, aplicant el que hem treballat a l'aula als diferents contextos relacionats amb la transició a la vida adulta i laboral.

ELS ESPAIS

Com ja hem comentat, l'espai dels Serveis Educatius actualment no és per a ús escolar. Estar ubicats a la segona planta d'un edifici sense ascensor dificultaria molt l'accés als possibles alumnes amb mobilitat reduïda. Per altra banda, els vàters, el mobiliari, les finestres, la calefacció... s'havien d'adequar, però es necessitaven recursos per fer-ho. Tant el Departament com l'Ajuntament van fer tot el possible per fer de l'espai un lloc més acollidor i funcional. Per tant, malgrat que van tenir un inici una mica dur quant al condicionament, de

mica en mica les dues administracions van anar entomant temes i trobant solucions a les dificultats que sorgien, arribant a una bona acomodació per part dels usuaris.

CONTINUÏTAT DE L'IFE

L'IFE estava sent un bon recurs, ben valorat i amb molt bon funcionament gràcies al treball i l'interès de l'equip perquè tot plegat fos una bona experiència. A part dels espais i dels recursos, que no deixen de ser elements que es poden anar polint o millorant, hi havia un aspecte que ens preocupava molt: el fet que el recurs estigués aïllat. Això ens feia reflexionar sobre la manca de coherència del pla pilot. Si l'objectiu era formar els alumnes per a una futura inserció laboral en una empresa ordinària, com és que tota la seva formació es podia dur a terme sense cap vinculació permanent amb l'entorn acadèmic ordinari? La nostra visió era molt clara. Per tal que el recurs fos realment inclusiu, calia que estigués ubicat en un IES de la ciutat. Aquesta idea era compartida amb la nostra inspectora referent del centre i la nostra psicopedagoga referent de l'EAP. Així que durant el segon trimestre, aprofitant la visita de seguiment que vam rebre de les tècniques d'Atenció a la Diversitat de Serveis Centrals, vam transmetre la nostra valoració del recurs fins al moment. Ens vam sentir molt escoltats i, pocs mesos després, se'ns va comuni-

car que l'IFE passaria a l'IES Llobregat de la ciutat, juntament amb tot l'equip, on hi ha espais i professionals interessats a iniciar la 2a promoció de l'itinerari formatiu. Per nosaltres va ser una notícia molt desitjada que va ser acollida amb ambivalència. Per una banda, pensem que estar en contacte diari amb alumnes de la seva edat és el millor per als nostres alumnes, si el que volem és un recurs inclusiu que formi per treballar, en un futur, en una empresa ordinària. Però per una altra banda, també es tractava d'un recurs molt desitjat per a nosaltres i per a la ciutat; tenir l'oportunitat d'engegar-lo havia estat tot un privilegi i ara el traspassàvem a un altre centre, el "perdíem"; a més, tot havia anat molt bé i ens sentíem molt satisfets de l'equip, els alumnes i les famílies.

Així que, poc després, ens vam trobar els dos centres per poder començar a coordinar el traspàs del recurs. Vam fer una reunió conjunta amb les famílies per comunicar el canvi de centre, acompanyats de la Cap de l'Àrea per a la Coordinació i la Planificació Escolar i la Cap de Secció de SE, i es va acordar una visita de les famílies amb els alumnes a l'IES per conèixer les instal·lacions. Cal dir que les famílies es van mostrar molt d'acord amb la decisió del Departament i els alumnes molt motivats per aquesta nova ubicació, a la secció dels Cicles Formatius dels Grau Mitjà i Superior de mecànica i electrònica.

LA NOSTRA VALORACIÓ

Si bé és cert que a causa de la precipitació de la implantació del recurs hem trobat dificultats per engegar aquest IFE (espais, material, recursos...), valorem molt positivament aquesta experiència acadèmica postobligatòria. La ciutat necessita d'aquest i més recursos similars per donar resposta a un col·lectiu que té un potencial, però que cal ajudar a desenvolupar d'una forma diferent: amb més suport, amb activitats funcionals i significatives, amb un acompanyament en les pràctiques...

Per últim, volem remarcar que considerem que la clau d'aquest èxit en la implantació del recurs recau en la qualitat de l'equip, que hem tingut la sort de tenir, i en el suport per part de Serveis Territorials de Barcelona-Comarques.

Per nosaltres ha estat un privilegi posar en marxa aquesta experiència que segur que continuarà sent igual de bona, o més, a l'institut. Desitgem mantenir-hi el contacte i seguir fent col·laboracions conjuntes com fins ara.

INS Llobregat, us passem el relleu. Molta sort, companys!!!!

Mercè Morillas Expósito
Docent i Directora del CEE l'Estel-Can Bori

3.5. NOVES OPORTUNITATS CONTRA L'ABANDONAMENT ESCOLAR.

Al Llindar i al Repartidor, el jove sempre és al centre de tot el treball de la institució.

1. RESUM

El Repartidor. Escola Restaurant Tragaluz–El Llindar és un model d'hibridació col·laborativa impulsat pel Llindar i basat en una iniciativa d'economia social i d'FP Dual a Mida, en alternança entre formació i treball, i en col·laboració amb una empresa de referència del sector de l'hoteleria com és el Grupo Tragaluz.

2. EL LLINDAR

Nascuda el 2004 a Cornellà de Llobregat, el Llindar és una entitat que s'està concebant com una Escola de Nova Oportunitat. Impulsa actuacions educatives i professionalitzadores, alternatives i innovadores, per a nois i noies d'entre 12 i 25 anys que, per la seva situació personal, familiar o de fracàs escolar, no encaixen en les diverses ofertes d'ensenyament reglat i es troben exclosos del sistema educatiu i social.

2.1. Què ens mou?

El Llindar va néixer del desig de col·laborar per abordar una qüestió de país: l'abandonament i fracàs escolar. Ja de bon inici ens va orientar la hipòtesi que els adolescents i joves que cauen del sistema educatiu, emparats amb el diagnòstic de "bojos" i "delinqüents", són persones que estan envaïdes d'un profund malestar. Podríem pensar que aquest malestar fa d'obstacle per consentir el seu procés d'aprenentatge? De seguida ens vam fer aquesta pregunta, i durant aquests deu anys la pregunta ha anat madurant i hem anat construint respostes. Per afrontar aquest malestar, vam pensar a oferir-los el que representa el vector essencial de la construcció de la nostra metodologia: una mirada, un espai i un temps diferents.

Els oferim una mirada diferent. Hem comprovat que la realitat no és només el que està present, sinó el que en percebem o, millor dit, el que se'ns en mostra, i no només depèn d'ella mateixa sinó també de la pròpia mirada. És per això que al Llindar els acollim amb una mirada diferent, una mirada nova, i la possibilitat d'obrir una pregunta: què et passa?

També els proposem un espai i un temps diferent. Creiem que un espai on hi ha una resistència per a cada subjecte i per a cada moment és una distància a recórrer. Cada jove requereix d'un temps diferent per recórrer aquesta distància. Al Llindar respectem el temps lògic dels joves i els oferim l'espai que necessiten per deixar-se ser.

2.2. De 8 joves a 4 itineraris formatius

El Llindar va néixer amb el projecte Aula Taller, concebut per ser un espai alternatiu per acollir i educar aquells adolescents i joves exclosos del sistema educatiu reglat. D'acord amb el principi d'arrelament a un territori i de col·laboració amb l'entorn institucional i econòmic, l'escola intentava donar una resposta diferent a una necessitat socioeducativa greu i ben palesa a la comarca del Baix Llobregat. Va començar amb 8 joves i avui són més de 300 joves a qui oferim la possibilitat des d'una ESO adaptada fins a una Qualificació Professional de nivell 1 i 2 de diverses famílies professionals.

Un aspecte que caracteritza la metodologia del Llindar i que es treballa de manera intensa és la sortida dels alumnes al mercat laboral o a una altra formació. El centre disposa de quatre itineraris professionals desenvolupats en 3 nivells formatius, amb els quals l'alumne pot fer un recorregut d'alternança entre formació i treball on gradualment adquireixi les competències necessàries per accedir al mercat laboral. Aquesta formació dona la possibilitat d'obtenir Certificats de Professionalitat de Nivell 1 i 2 i accedir a CFGM. Actualment oferim formació dels itineraris professionals d'Imatge i Estètica, Mecànica, Manteniment, Jardineria i Restauració, i El Repartidor. Escola Restaurant Tragaluz-El Llindar és la seu de la formació de la família professional de Restauració.

3. EL REPARTIDOR

3.1. L'aliança col·laborativa amb el Grupo Tragaluz

El Llindar està sempre creixent i es troba en un procés de permanent construcció. Al bell mig d'aquest procés, el 2016 es va posar en funcionament *El Repartidor. Escola Restaurant Tragaluz-El Llindar*, a l'antic edifici de Correus de l'Hospitalet de Llobregat, cedit per l'Ajuntament de l'Hospitalet, el qual ha apostat en tot moment pel projecte. L'escola està adreçada a joves d'entre 16 i 21 anys que inicien un itinerari d'oportunitat en la família de la restauració. Està homologat com a centre formatiu per la Generalitat de Catalunya per poder impartir formacions amb Certificats de Professionalitat i Cicles Formatius de Grau Mitjà.

Seguint el model i metodologia pròpia del Llindar, l'itinerari formatiu que es proposa al *Repartidor* es desenvolupa al llarg de tres fases, on s'alterna la formació i el treball en ambients reals. La darrera fase està pensada per perfeccionar la formació, mitjançant la contractació per a servei al públic, al bar i restaurant del mateix *El Repartidor*.

El Repartidor és un projecte madurat en el temps en el qual s'han anat teixint aliances i col·laboracions disruptives. Creiem que la complicitat i la implicació dels agents públics, socials, empresarials i la mateixa ciutadania és fonamental. El Lllindar ha creat una col·laboració disruptiva amb el Grupo Tragaluz, col·laboració que es concreta en una transferència de coneixements, un impuls empresarial i un treball conjunt amb joves. Tot plegat ajuda a connectar la formació al món laboral real. D'aquesta manera, el Grupo Tragaluz és el principal soci de coneixement al Repartidor. Participa de la formació, del disseny del concepte de bar-restaurant, de la gestió del servei al públic i facilita estades formatives als seus establiments. També comptem amb la col·laboració d'entitats privades com la Fundació Josep Botet, que ha confiat en el projecte i ens està permetent dur-lo a terme.

3.2. Accions formatives a *El Repartidor*

Després d'anys de construcció del concepte, i passats mesos llargs de construcció de l'edifici, finalment *El Repartidor* va poder obrir les seves portes el 2016. Abans que això fos possible, i mentre s'estaven fent les obres del Repartidor, Gallina Blanca ens va cedir les seves instal·lacions per poder impartir els primers mesos de la formació. D'aquesta manera vam poder iniciar les formacions el mes de setembre de 2015, tot respectant la lògica d'escola. Així, durant el 2016 es van encavalcar les formacions dels cursos acadèmics 2015-16 i 2016-17. Aquestes formacions es divideixen en tres fases formatives: Fase I, Fase II i Fase III o Serveis amb Joves, que es presenten a continuació:

3.2.1 Fase I

La Fase I ofereix Formació Professional Inicial sota el títol "Auxiliar d'hoteleria: cuina i serveis de restauració", i s'imparteix formació general de cuina i de cambrer de sala. Les característiques d'aquest darrer any acadèmic 2016-2017 han estat les següents:

- Nom: Auxiliar d'Hoteleria: Cuina i serveis de restauració. (Programa de Formació i Inserció homologat i certificat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya).
- Alumnes: 52 (17 per grup de mitjana).
- Grups: S'han fet 2 edicions, amb un total de 3 grups.
- Objectiu: Capacitar els alumnes per portar a terme operacions bàsiques de preparació i conservació d'elaboracions culinàries senzilles, així com les operacions de preparació i presentació d'aliments i begudes en establiments de restauració, assistint en els processos de servei i atenció al client.
- Nombre d'hores: 1.000. S'inclouen 120 hores de pràctiques en centres de treball ordinari al final del curs.

3.2.2. Fase II

La Fase II es divideix en "La cuina amb Tragaluz" i "La sala amb Tragaluz", i s'imparteix formació especialitzada en un dels dos perfils, a elegir per l'alumne. Les característiques d'aquest darrer curs acadèmic 2016-2017 han estat les següents:

Especialitat de cuina

- Nom: La cuina amb Tragaluz. (Formació a mida autoritzada pel Servei d'Ocupació de Catalunya).
- Alumnes: 30 (15 per grup de mitjana).
- Grups: S'han fet 2 edicions, amb un grup per edició.
- Objectius: Especialitzar-se en el funcionament d'una cuina i preparar elaboracions culinàries seguint les pautes i criteris d'estil i de qualitat del Grupo Tragaluz.
- Nombre d'hores: 835 hores (la primera edició va funcionar com a prova pilot i va tenir una durada més reduïda, 355 hores).

Especialitat de cambrer de sala

- Nom: La sala amb Tragaluz. (Formació a mida autoritzada pel Servei d'Ocupació de Catalunya).
- Alumnes: 31 (15 per grup de mitjana).
- Grups: S'han fet 2 edicions, amb un grup per edició.
- Objectius: Conèixer el funcionament d'un restaurant, aprendre la tècnica per servir menjar i begudes, realitzar preparacions de begudes i menjars ràpids seguint les pautes i criteris d'estil i de qualitat del Grupo Tragaluz.
- Nombre d'hores: 835 (la primera edició va funcionar com a prova pilot i va tenir una durada més reduïda, 355 hores).

Una de les particularitats d'aquestes dues formacions de Fase II és el seu format. Amb el Grupo Tragaluz s'ha dissenyat que el gros de la formació professionalitzadora es pugui impartir en els seus establiments. El grup d'alumnes es divideix en dos i fa rotacions d'un mes aproximadament entre les instal·lacions del Repartidor i els del Grupo Tragaluz. D'aquesta manera, hi ha una part de la formació que es fa en un ambient 100% real i així es garanteix el que considerem que és un imperatiu pedagògic

de primer ordre: que els joves posin en pràctica els coneixements adquirits i que aconseguixin fer el pas d'alumnes a treballadors.

3.2.3. Fase III o Serveis amb Joves

La Fase III consisteix en l'establiment d'un contracte laboral amb *El Repartidor*. Atès que *El Repartidor* va obrir les seves portes al públic fa molt poc temps, encara no s'han portat a terme contractacions de la Fase III. Tot i així, es preveuen entre 4 i 10 joves contractes un cop el restaurant estigui a ple rendiment.

Des de finals de 2016, *El Repartidor* ha tingut una apertura parcial al públic, oferint dinars i serveis de càtering per encàrrec i de manera puntual, amb l'objectiu d'agafar la dinàmica de restaurant i anar testejant els menús i el servei a la sala. Des d'abril de 2017, *El Repartidor* obre regularment les seves portes al públic de dilluns a divendres, oferint menús diaris a preus competitius i de qualitat. Estem molt satisfets de l'acollida de la ciutadania, que ens indica que, tot i que encara ens queda molt per recórrer, anem per bon camí. Així ens ho indiquen tant les reserves que rebem com l'aprenentatge dels joves.

4. EQUIP HUMÀ DEL REPARTIDOR

4.1. Les figures professionals

A part dels professors especialitzats, i per poder garantir la qualitat educativa i un bon acompanyament d'aquests adolescents i joves, al *Repartidor* s'han fet necessàries les figures de coordinador i d'educador. La primera s'ha focalitzat a gestionar el dia a dia operatiu d'un centre educatiu de nova creació, garantir la política educativa de l'entitat i coordinar un equip educatiu nou.

Per la seva banda, el rol d'educador s'ha pensat com a referent educatiu de cada adolescent i jove. S'ha encarregat de reforçar la vinculació del jove amb l'escola, així com d'establir un altre tipus de vinculació mitjançant la qual es poden treballar les situacions o conflictes que s'ocasionen al llarg del seu pas per l'escola. Ha fet l'acompanyament més proper i el seguiment del procés personal de l'alumne, procurant obrir espais de conversa tant amb el mateix alumne com amb la família i els seus referents, per tal d'avançar en les dificultats que sorgeixin al llarg del seu recorregut.

4.2. Els joves i adolescents

Els adolescents i joves que passen pel Llindar i pel *Repartidor* tenen molt poca qualificació i estan deslligats de la vida i despenjats dels circuits educatius. Tenen en comú qüestions com el fracàs escolar i la fragilitat personal, que els impedeix participar d'altres recursos formatius del territori i amb els quals s'ha de dur a terme un treball molt individualitzat i d'acompanyament constant. El conjunt de vivències personals, angiosants i difícils, la manca de titulació acadèmica i una qualificació professional molt baixa són un obstacle infranquejable per a la construcció del seu futur personal i laboral.

Al Llindar i al *Repartidor*, el jove sempre és al centre de tot el treball de la institució. Cada jove, amb la seva subjectivitat —allò que el fa particular, en les seves dificultats i habilitats—,

posa a treballar l'equip en la manera de poder acompanyar-lo en les seves preguntes i traçant una resposta educativa on allotjar una construcció personal en positiu. Aquest acompanyament singular requereix reinventar-se com a escola i com a educadors i educadores contínuament. Amb cada noi o noia es construeixen estratègies, itineraris i accions educatives diferents.

Aquesta metodologia implica tenir una mirada diferent cap als alumnes, fora de protocols i estàndards educatius que homogeneïtzin l'alumnat esborrant les diferències entre ells. Hem de partir del que no ha funcionat i hem de procurar allotjar cada adolescent i jove en la seva diferència per donar una resposta singular a la seva dificultat igualment singular. Això implica que, quan ens trobem amb fenòmens comuns com que un jove no assisteix a classe, arriba tard o no vol realitzar una activitat, no donem sempre la mateixa resposta comuna: ens hem de detenir en cada cas a interrogar-nos per què passa allò en aquell alumne o alumna i busquem una resposta —o sovint li tornem una pregunta que apunti a la seva subjectivitat, que faciliti l'elaboració d'una invenció— per a aquell alumne o alumna en concret.

En definitiva, es tracta de joves que, per la seva situació personal, familiar o escolar, no encaixen en les diverses ofertes estandarditzades d'ensenyament reglat, i després de trajectòries educatives errants i de vides que acumulen patiments, es troben exclosos del sistema educatiu. Aquesta exclusió tanca portes i aixeca un mur d'impossibilitats i moltes vegades desemboca en l'exclusió social.

Davant d'aquesta realitat, *El Repartidor* és una peça més del gran projecte que és El Llindar, un projecte madurat en el temps i en el qual a poc a poc s'han anat teixint les aliances i entrelligant les accions amb l'objectiu de lluitar contra l'exclusió social i en favor de la inserció amb millors condicions dels més desfavorits en el mercat laboral.

Begonya Gasch Yagüe
Directora Fundació El Llindar

3.6. ACREDITACIÓ DE COMPETÈNCIES PROFESSIONALS I ASSESSORAMENT I/O RECONeixEMENT ACADÈMIC DELS APRENTATGES EN L'EXPERIÈNCIA LABORAL A L'INS LLOBREGAT

Com podem millorar la nostra qualificació professional, prenent les competències professionals i/o coneixements obtinguts amb la nostra l'experiència laboral acumulada al llarg de la vida o en activitats socials?

Als treballadors. cada vegada més ens demanen de tenir un certificat de professionalitat. Per exemple, el "carnet d'instal·lador elèctric" és un certificat de professionalitat format per diferents competències professionals o unitats de competència.

El certificat de professionalitat és l'instrument d'acreditació oficial de les qualificacions professionals del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals en l'àmbit de l'Administració laboral, que acredita la capacitat per al desenvolupament d'una activitat laboral amb significació per a l'ocupació.

Un certificat de professionalitat configura un perfil professional entès com a conjunt de competències professionals identificable en el sistema productiu, i reconegut i valorat al mercat laboral.

Com podem millorar la nostra qualificació professional, prenent les competències professionals i/o coneixements obtinguts amb la nostra l'experiència laboral acumulada al llarg de la vida o en activitats socials?

Aquesta pregunta cada cop és més freqüent en les persones que estan treballant o estan en l'atur. El que s'ha de dir és que existeixen dos sistemes:

1. Acreditació de competències professionals.
2. Assessorament i/o reconeixement acadèmic dels aprenentatges en l'experiència laboral.

El procediment d'ambdues són molt semblants, malgrat que unes es comparen a les competències professionals establertes per l'ICQP (Institut Català de les Qualificacions Professionals) i l'altre, al currículum educatiu d'algun cicle formatiu.

Mirem, per exemple, en la imatge següent, un currículum formatiu: hi podem veure com es relacionen els dos sistemes.

Catàleg de Qualificacions Professionals		
Qualificació professional		
Família professional:	EE - Electricitat i electrònica	
Àrea professional:	EEE - Instal·lacions elèctriques	
Qualificació professional:	2257 - Muntatge i manteniment d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió	
	Nivell: 2	
Competències i formació de la qualificació		
Unitats de competència associades		
2082911	Muntar i mantenir instal·lacions elèctriques de baixa tensió en edificis destinats principalment a habitatges.	2
2082111	Muntar i mantenir instal·lacions elèctriques de baixa tensió en edificis comercials, d'oficines i d'una o diverses indústries.	2
2082211	Muntar i mantenir instal·lacions d'automatismes en l'entorn d'habitatges i petites indústries.	2
2082311	Muntar i mantenir xarxes elèctriques altes de baixa tensió.	2
2082411	Muntar i mantenir xarxes elèctriques autònomes de baixa tensió.	2
2082511	Muntar i mantenir màquines elèctriques.	2
Mòduls formatius		
208291111	Instal·lacions elèctriques en edificis d'habitatges.	2
208211111	Instal·lacions elèctriques en edificis d'oficines, comerç i indústries.	2
208221111	Instal·lacions elèctriques automatitzades i instal·lacions d'automatismes.	2
208231111	Muntatge i manteniment de xarxes elèctriques altes de baixa tensió.	2
208241111	Muntatge i manteniment de xarxes elèctriques autònomes de baixa tensió.	2
208251111	Muntatge i manteniment de màquines elèctriques.	2

ACREDITACIÓ
ICQP

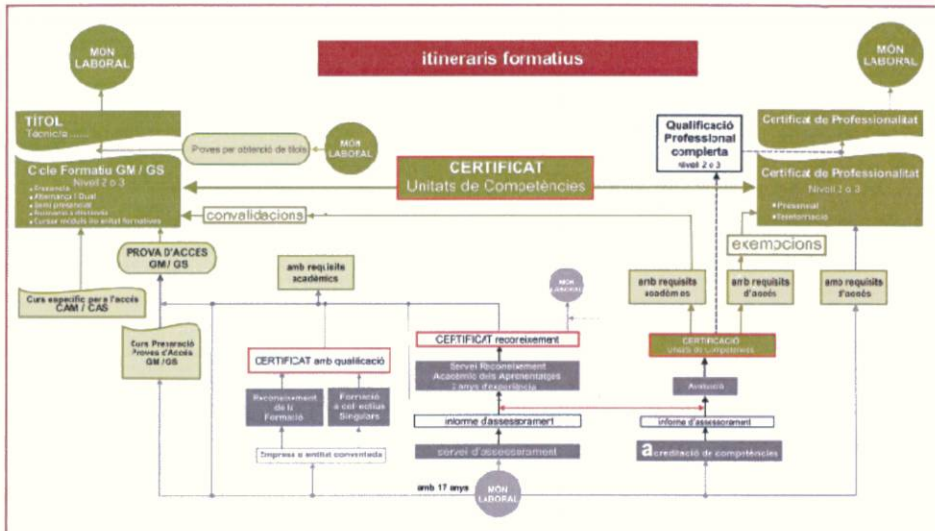
MÒDULS
CICLES FORMATIUS

ACREDITACIÓ
ICQPMÒDULS
CICLES FORMATIUS

Podem veure que alguns dels mòduls (assignatures en cicles formatius) coincideixen amb alguna unitat de competència professional. Per tant, podem aconseguir la suma d'unitats de competència i aconseguir una competència professional sencera. O sigui que la diferència entre els dos sistemes és que l'acreditació de competències depèn d'una resolució per convocar-les i pel que fa a l'assessorament (els Instituts que ho fan), hi ha dues convocatòries cada curs acadèmic.

En el nostre Institut informem dels dos procediments. En el d'acreditació de competències professionals varem signar un acord amb l'associació AMITS (Asociación de Maestros Industriales i Técnicos Superiores), els quals fan la tasca d'informació. Per cert, som l'únic punt d'informació de l'Hospitalet de Llobregat. En el d'assessorament disposem de professors acreditats que ens fan aquesta tasca.

Com podem veure en la imatge següent, el sistema per aconseguir el nostre objectiu és bastant enrevessat i, per tant, necessitem algun especialista que ens orienti.

Per poder fer l'assessorament i reconeixement, l'institut ha de demanar l'autorització a la Direcció General de Formació Professional amb les següents premisses:

- La prestació d'aquest servei és de lliure opció de cada institut, i el podrà oferir, només, per a les **famílies professionals de les quals tingui implantat almenys un cicle formatiu**.
- El desenvolupament del servei d'assessorament no pot alterar el funcionament ordinari del centre.

En el nostre cas oferim places de la família professional d'electricitat (10 places) i de la de fabricació mecànica (10 places).

El període d'inscripció comença al voltant del 2 de setembre i en el segon període cap al 17 de febrer. De totes formes, en la fase d'informació s'adreça les persones usuàries cap a l'Institut que ofereixi la seva família professional.

ASSESSORAMENT

El **servei d'assessorament en la formació professional** té per objectiu definir i orientar un itinerari formatiu i professional de la persona interessada per aconseguir millorar la qualificació. Compta amb l'**atenció personalitzada d'experts** de la família professional escollida.

Persones destinatàries

- **Persones adultes que disposin d'experiència laboral o formació prèvia**, interessades a obtenir una diagnosi de les seves possibilitats formatives i de promoció professional i conèixer l'**itinerari formatiu i professional més adequat per aconseguir l'objectiu de qualificació proposat**.

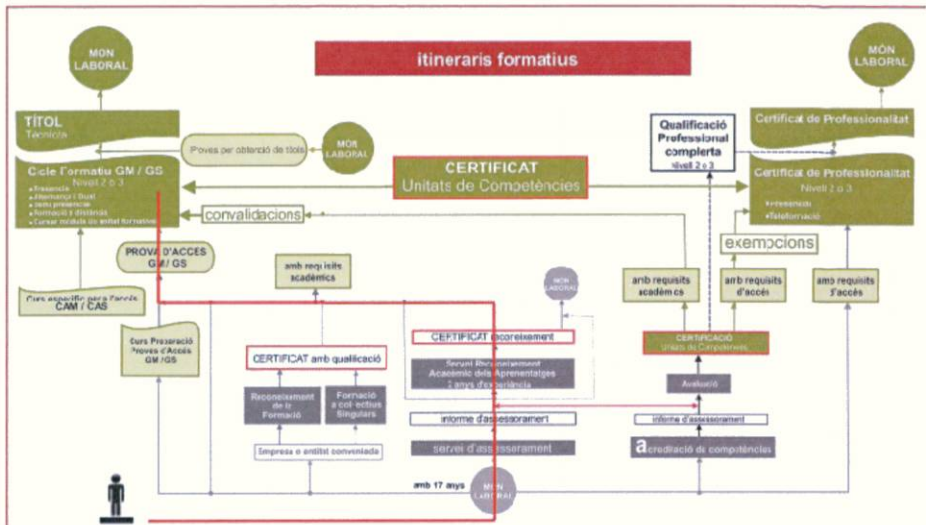
Quin cost té el servei?

- Centres del Departament d'Ensenyament: **60 €** (preu públic). Es preveuen bonificacions i exempcions.

En què consisteix?

- El servei d'assessorament té com a objectiu la construcció d'un Itinerari formatiu i professional per a la persona que el sol·licita, mitjançant la identificació i l'anàlisi detallada de les seves capacitats i expectatives professionals. (Un itinerari consisteix en el bagatge de coneixements apresos per formació i experiència laboral que tenen reconeixement acadèmic i que una persona utilitza per assolir un objectiu de formació).
- Com a resultat d'aquest procés, es fa una valoració i recomanació de les ofertes formatives, amb les seves variants, que millor s'adaptin al seu perfil i interessos, mitjançant l'obtenció d'un Informe d'assessorament.

Com podem veure en la imatge següent, es tracta de fer un itinerari formatiu:

Aquest procés es divideix en set fases:

- **Fase 1. Informació i lliurament de la documentació.**

La persona assessora explica el procés d'assessorament (finalitat, fases...), dona pautes per a la compleció del dossier de trajectòria professional i demana a la persona usuària que reculli documentació justificativa de la formació realitzada i de l'experiència laboral.

- **Fase 2. Detecció de l'objectiu professional de la persona usuària.**

Juntament amb la persona usuària, la persona assessora detecta l'objectiu, les expectatives i els interessos professionals que vol assolir la persona segons la seva trajectòria professional. Això permetrà indicar el cicle o cicles que desitja assolir.

- **Fase 3. Identificació de la formació i l'experiència laboral de la persona usuària en relació amb el cicle.**

La persona assessora contrastarà amb models la documentació aportada de formació i d'experiència laboral per la persona usuària, per facilitar la compleció de l'apartat 3 del dossier de trajectòria professional, que conclou amb la determinació del cicle o cicles a orientar.

• **Fase 4. Relació de la formació susceptible de ser convalidada o tenir exempció, en el cicle formatiu.**

La persona assessora informará de les possibles convalidacions o exempcions d'unitats formatives o crèdits, així com del procediment a seguir per fer-ho.

• **Fase 5. Estudi de l'experiència professional de què disposa la persona usuària i de la resta de formació rebuda.**

La persona usuària relaciona tots els documents relatius a l'experiència laboral, indicant les tasques desenvolupades en cada lloc de treball, i tots els certificats de la formació no reconeixible del cicle formatiu.

• **Fase 6. Elaboració de l'itinerari formatiu i professional i de les recomanacions per aconseguir l'objectiu professional.**

A partir del dossier d'assessorament i de reconeixement i del dossier de trajectòria professional, la persona assessora elaborarà l'itinerari formatiu personalitzat indicant:

- Les unitats formatives o els crèdits susceptibles de ser convalidats o de tenir exempció.
- Les unitats formatives o crèdits susceptibles de ser reconeguts, si realitza el procés de reconeixement acadèmic de l'experiència laboral o d'activitats socials.
- Les unitats formatives o crèdits que hauran de ser cursats per completar l'objectiu professional assessorat.

• **Fase 7. Lliurament de l'Informe d'assessorament a la persona usuària.**

La persona assessora compilarà en l'informe d'assessorament els tres documents elaborats: recomanacions, itinerari formatiu personalitzat i dossier de la trajectòria professional, en aquest ordre. En aquest informe hi ha d'haver la seva signatura, la data i el segell del centre.

RECONeixEMENT

El **servei de reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials** s'adreça a les persones que vulguin tenir un reconeixement acadèmic dels aprenentatges adquirits amb l'experiència laboral o en activitats socials relacionats amb un determinat cicle formatiu.

- És un servei que presta el centre educatiu, a sol·licitud de la persona usuària, de forma individual.
- Permet a les persones adultes posar de relleu aquells aprenentatges que han adquirit i obtenir la correspondència amb els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu.
- El reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials conclou amb un certificat oficial expedit pel centre educatiu on constaran els crèdits o unitats formatives reconegudes. (A posteriori, a través del Servei d'Ocupació de Catalunya es poden convertir en unitats de competències o competències professionals).

Persones destinatàries

- S'adreça a les persones que han fet 18 anys i acrediten una experiència laboral o en activitats socials d'almenys dos anys, en el sector professional relacionat amb el cicle formatiu del qual volen reconèixer els aprenentatges.
- Per participar-hi han d'acreditar haver rebut el servei d'assessorament previ per al mateix cicle formatiu, aportant l'informe d'assessorament.
- També poden presentar-se les persones que tinguin el certificat d'orientació sobre l'acreditació de competències.

Quin cost té?

En Centres del Departament d'Ensenyament:

Per Unitat Formativa dels Títols LOE 18 € (es preveuen bonificacions i exempcions).

La junta de reconeixement estarà integrada per dos professors o professores amb atribució docent en el cicle formatiu, nomenats per la direcció del centre.

Els membres de la junta de reconeixement analitzaran la documentació presentada per la persona usuària per tal de preparar l'entrevista i determinar la documentació complementària que ha d'aportar.

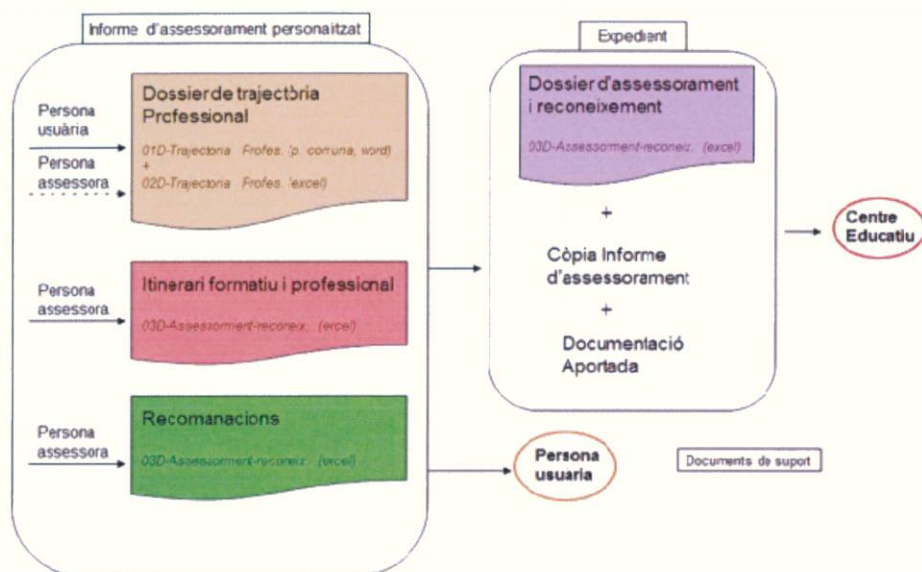
La junta de reconeixement avaluarà cada aspirant de forma individualitzada, entre altres documents:

a) **L'informe d'assessorament** elaborat en el servei d'assessorament (o document equivalent, per exemple el d'orientació de l'acreditació de competències professionals):

- Recomanacions de l'assessorament.
- Itinerari formatiu i professional.
- Dossier de la trajectòria professional elaborat per la persona usuària.

b) El dossier d'assessorament i reconeixement, amb els apartats degudament complimentats per la persona assessora. Aquest document l'ha de facilitar, a demanda del centre, el centre que hagi prestat el servei d'assessorament.

En cas que la persona vingui d'altres processos, el dossier serà complimentat en la seva totalitat per la junta de reconeixement.

Els membres de la junta de reconeixement:

- entrevistaran la persona usuària per tal de discriminar el seu coneixement i obtenir evidències de les seves capacitats en relació amb els resultats d'aprenentatge i els objectius terminals de cada unitat formativa o crèdit, respectivament.
- La finalitat de l'entrevista serà contrastar i valorar l'experiència aportada per la persona usuària i copsar si les seves capacitats abasten, globalment, els resultats o capacitats establertes per a la unitat formativa o crèdit.

Entrevista

Durant l'entrevista de contrastació, la junta de reconeixement ha d'esbrinar la correlació de l'experiència amb els resultats d'aprenentatge que conformen la unitat formativa i, per tant, establir un valor sobre l'adequació de la seva experiència laboral per a cada resultat d'aprenentatge.

El reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials comportarà l'emissió per part del centre d'un certificat on constaran els crèdits o unitats formatives o mòduls reconeguts.

Ara, des de l'Institut Llobregat estem treballant amb les empreses o entitats per poder implementar la resta de les possibilitats del decret de mesures flexibilitzadores com:

- FP DUAL, en la qual hem signat convenis amb APEI (Associació professional d'empresaris instal·ladors) i força empreses, perquè el nostre alumnat de grau superior de les dues famílies professionals d'electricitat i fabricació mecànica puguin treballar en les empreses.
- Reconeixement acadèmic del personal de l'empresa.

Les empreses poden demanar al nostre institut el reconeixement acadèmic per al seu personal:

- dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o les activitats socials.
- de la formació impartida per l'empresa.

Silvia Muñoz Fuentes, coordinadora del Servei d'FP.
Miguel Casa Vilaseca, director de l'INS Llobregat.

3.7. FORMACIÓ PROFESSIONAL: FAMÍLIA DE SANITAT A L'INS PEDRAFORCA

La família de Sanitat posa a l'abast dels futurs estudiants un ventall ampli i variat de possibilitats

L'oferta dels estudis de cicles de la família de Sanitat en centres públics de la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat la trobem a l'Institut Pedraforca. La família de Sanitat posa a l'abast dels futurs estudiants un ventall ampli i variat de possibilitats. Aquí, nosaltres només parlarem dels que oferim a l'INS Pedraforca.

Com en tots els cicles de Formació professional, podem trobar tant cicles formatius de grau mitjà (Cures Auxiliars d'Infermeria i Farmàcia i Parafarmàcia) com cicles formatius de grau superior (Documentació i administració sanitàries, Dietètica i Laboratori clínic i biomèdic).

Seguidament, passem a descriure de forma general cadascun d'aquests cicles:

• CFGM de Cures auxiliars d'infermeria.

Com a tècnic en Cures auxiliars d'infermeria podrà proporcionar cures auxiliars al pacient i actuar sobre les condicions sanitàries de l'entorn i del material sanitari, i portar a terme tasques relacionades amb l'instrumental d'equips de salut bucodental.

Ara per ara, els estudis tenen una durada de 1.400 hores (990 de lectives a l'institut i 410 de pràctiques en un centre de treball, que acostuma a ser un hospital), distribuïdes en un curs acadèmic. S'està a l'espera que aquest cicle passi a ser LOE amb una durada de dos cursos.

Sortides Professionals

Aquest tècnic exercirà fonamentalment la seva activitat laboral en el sector sanitari, a l'àrea d'assistència al pacient/client, formant

part de l'equip d'infermeria en l'atenció primària, comunitària o especialitzada.

Aquest professional exercirà la seva activitat com a:

- Tècnic auxiliar d'infermeria
- Tècnic auxiliar d'atenció primària
- Tècnic d'atenció domiciliària
- Tècnic auxiliar d'unitats especials, bucodental, pediatria, esterilització, geriatria i salut mental

A l'Institut Pedraforca, el CFGM de Cures auxiliars d'infermeria s'ofereix tant en horari de matí com de tarda.

• CFGM de Farmàcia i Parafarmàcia dual

Com a tècnic en Farmàcia i parafarmàcia podrà assistir en la dispensa i elaboració de productes farmacèutics i afins, i realitzar la dispensa de productes parafarmacèutics, fomentant la promoció de la salut i executant tasques administratives i control de magatzem, complint especificacions de qualitat, seguretat i protecció ambiental.

Els estudis tenen una durada de 2.000 hores (1.650 de lectives a l'institut i 350 de pràctiques en un centre de treball, que acostuma a ser una oficina de farmàcia) distribuïdes en dos cursos acadèmics.

A l'INS Pedraforca som conscients de l'oportunitat que representa l'FP dual per als alumnes i aquest cicle s'ofereix en aquest model, sent el primer centre de Catalunya a oferir aquests estudis en aquesta modalitat. Això implica que les hores d'estada en l'empresa passen a ser unes 900, distribuïdes de setembre a juny del segon curs.

A l'Institut Pedraforca, el CFGM de Farmàcia i Parafarmàcia s'ofereix tant en horari de matí com de tarda.

Sortides Professionals

Aquest professional exercirà l'activitat en establiments de venda de productes farmacèutics, parafarmacèutics i en general productes relacionats amb la salut humana o animal, així com amb la cosmètica, la fitoteràpia i altres productes. De la mateixa manera pot exercir la seva activitat en petits laboratoris.

Aquest professional exercirà la seva activitat com a:

- Personal tècnic auxiliar de farmàcia
- Personal tècnic en magatzem de medicaments
- Personal tècnic de farmàcia hospitalària
- Personal tècnic en establiments de parafarmàcia

• CFGS de Dietètica

Com a tècnic superior en Dietètica podrà elaborar dietes adaptades als diferents pacients, controlar la qualitat de l'alimentació de les persones, analitzar els comportaments alimentaris i programar i aplicar activitats educatives que millorin els hàbits alimentaris de la població.

Els estudis tenen una durada de 2.000 hores (1.690 de lectives al centre educatiu i 410 al centre de treball), distribuïdes en dos cursos acadèmics.

A l'Institut Pedraforca, el CFGS de Dietètica s'ofereix en horari de tarda.

Sortides Professionals

Aquest tècnic podrà exercir la seva activitat professional principalment en el sector sanitari, a l'àrea d'atenció sanitària i promoció de la salut, i pot participar en els sectors d'hoteleria, restauració i indústria alimentària.

Al món laboral, com a tècnic en dietètica i nutrició, responsable d'alimentació en empreses de serveis d'àpats, consultor en alimentació i educador sanitari.

Aquest professional exercirà la seva activitat en dos vessants:

- Dins l'àmbit sanitari realitzarà activitats d'elaboració de dietes terapèutiques, com és el suport al tractament de malalts ambulatoris i hospitalitzats; desenvoluparà programes de promoció de la salut i educació sanitària alimentària des-

tinats a altres professionals sanitaris, de serveis de restauració o a grups de població; participarà en l'elaboració de mapes alimentaris i supervisarà la qualitat higienicodietètica dels aliments.

- En empreses de servei d'àpats, de restauració i indústries alimentàries prestarà assessorament sobre adquisició, conservació, manipulació, transformació i promoció de productes alimentaris i composició de dietes i menús tipus o adaptats a col·lectius concrets de població.

Aquestes activitats podran ser desenvolupades des d'un gabinet de dietètica i alimentació o incorporant-se a la plantilla de les esmentades empreses, com a tècnic en dietètica.

El tècnic en Dietètica s'integrarà en un equip de prevenció i assistència sanitària.

Les persones que superen el cicle formatiu obtenen un títol de tècnic o tècnica superior que els permet accedir a qualsevol estudi universitari oficial de grau.

• CFGS de Documentació i administració sanitàries.

Com a tècnic superior en Documentació i administració sanitàries, podrà definir i organitzar processos de tractament de la informació i documentació clínica, extraient i registrant dades, codificant-les i validant la informació, garantint el compliment de la normativa, així com intervenir en els processos d'atenció i gestió de pacients i de gestió administrativa en centres sanitaris.

Els estudis tenen una durada de 2.000 hores (1.650 de lectives a l'institut i 350 de pràctiques en un centre de treball, que acostuma a ser el servei de documentació i arxiu d'un hospital o centre sanitari), distribuïdes en dos cursos acadèmics.

A l'Institut Pedraforca, el CFGS de Documentació i administració sanitàries s'ofereix en horari de matí.

Sortides Professionals

Aquest tècnic podrà exercir la seva activitat professional principalment en el sector sanitari, en atenció primària, hospitals i centres d'investigació.

Aquest professional exercirà la seva activitat com a:

- Tècnic superior en documentació sanitària.
- Responsable tècnic de codificació de documentació sanitària.
- Responsable tècnic d'arxiu d'històries clíniques.
- Responsable tècnic de tractament i disseny documental sanitari.
- Responsable tècnic de sistemes d'informació assistencial sanitària.
- Responsable tècnic d'avaluació i control de qualitat de la prestació sanitària.
- Assistent en processos d'investigació biomèdica.

Les persones que superen el cicle formatiu obtenen un títol de tècnic o tècnica superior que els permet accedir a qualsevol estudi universitari oficial de grau.

● **CFGS de Laboratori clínic i biomèdic.**

Com a tècnic superior en Laboratori clínic i biomèdic podrà realitzar estudis analítics de mostres biològiques, seguint els protocols normalitzats de treball, aplicant les normes de qualitat, seguretat i mediambientals establertes, i valorant els resultats tècnics, perquè serveixin de suport a la prevenció, al diagnòstic, al control de l'evolució i al tractament de la malaltia, així com a la investigació.

Els estudis tenen una durada de 2.000 hores (1.584 de lectives a l'institut i 416 de pràctiques en un centre de treball, que acostuma a ser un laboratori d'anàlisis clíniques en un hospital o centre sanitari), distribuïdes en dos cursos acadèmics.

A l'Institut Pedraforca, el CFGS de Laboratori clínic i biomèdic es cursa en horari de matí.

Sortides Professionals

Aquest tècnic podrà exercir la seva activitat professional principalment dins el sector sanitari, en laboratoris d'anàlisis clíniques, i en el diagnòstic, tractament, gestió i investigació.

Aquest professional exercirà la seva activitat com a:

- Tècnic superior en laboratori de diagnòstic clínic.
- Ajudant tècnic en laboratoris d'investigació i experimentació.
- Ajudant tècnic en laboratoris de toxicologia.
- Delegat comercial de productes hospitalaris i farmacèutics.

Les persones que superen el cicle formatiu obtenen un títol de tècnic o tècnica superior que els permet accedir a qualsevol estudi universitari oficial de grau.

Malgrat que, com heu vist, oferim un ampli ventall de cicles formatius inclosos dins la branca sanitària, l'oferta educativa de l'Institut Pedraforca per a la Formació Professional inclou cicles d'altres branques com són el CFGM d'Electromecànica de Vehicles, el CFGM de Perruqueria i el CFGS d'Automoció. Per al curs 2017-2018 tenim previst que aquests darrers cicles s'imparteixin en dual.

Esther Barceló Claverol, cap d'estudis de Cicles
Bernat Juan Mas, director de l'INS Pedraforca

3.8. UNA EMPRESA A L'INSTITUT EDUARD FONTSERÈ

L'empresa simulada forma part d'aquesta manera de fer del nostre centre d'acompanyar l'alumnat en tot el seu recorregut acadèmic.

L'institut Eduard Fontserè ofereix estudis d'ESO, batxillerat, cicles formatius de grau mitjà i de grau superior i un PFI. I entenem el centre com un tot, sense departaments estancs. El projecte de l'actual direcció dona preeminència a la inclusivitat en el sentit ampli de la paraula. Tot l'alumnat, sigui de l'etapa que sigui, ha de viure, ha de compartir espais i valors, ha de sentir-se membre del nostre centre. Així mateix, el professorat ha de sentir-se treballant en un institut en el qual l'objectiu és la preparació de l'alumnat per al futur. Un futur esperançador, ple d'oportunitats, on tothom hi té cabuda. Un futur sense límits, sense topalls, sense ratlles imaginàries. En relació amb el seu entorn més immediat, el nostre barri de la Florida. I amb la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, espai natural de participació.

Si tradicionalment l'institut Eduard Fontserè ha estat conegut per la seva tasca d'integració, en aquests darrers anys volem incidir en la tasca que hem titulat d'ampliació d'horitzons. Volem trencar les fronteres mentals que fan que, de vegades, nosaltres mateixos, el nostre alumnat, es tanqui portes tant acadèmiques com laborals, o com professionals. En aquest sentit, les activitats en format d'Aprenentatge i servei (ApS), que s'han fet a l'institut d'una manera més o menys esporàdica, ara impregnen tota la vida del centre. L'alumnat ja comença a ser conscient d'aquesta manera de treballar que, a poc a poc, s'està convertint en una necessitat. Tot allò que aprenem ho tornem a la societat que ens ha permès l'aprenentatge.

És en aquest sentit que estem implementant projectes a tots els nivells i etapes. Projectes que impliquen treball col·laboratiu. Però no només entre l'alumnat sinó també entre el professorat. O l'acabat d'inaugurar tàndem amb el Museu Marítim, amb l'assessorament de l'associació de Joves per la mar. Tàndem que obrirà horitzons al nostre alumnat. Que obre el mar com a camp d'estudi i també de proposta de futur acadèmic, professional i, fins i tot, laboral.

En aquest marc, l'experiència de l'empresa simulada, amb prop de vint anys de vida, s'adapta perfectament en el nostre projecte d'institut. Projecte que, com no pot ser d'una altra manera, recull la tradició i cultura del centre.

La nostra empresa simulada és *Pack Fiction, SAS*. L'activitat empresarial sobre la qual es desenvolupa la simulació de gestió administrativa és la compra-venda d'embalatges de cartró i complements per a l'embalatge.

L'activitat, curricularment parlant, desenvolupa els mòduls 08 - Operacions de suport - i 011 - Empresa a l'aula - del 2n curs del Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Gestió Administrativa.

Fotografia del fulletó informatiu de l'institut Eduard Fontserè per al curs 1999-2000

L'objectiu principal és que l'alumne integri, per mitjà d'una simulació, els principals conceptes i procediments propis de la gestió administrativa del procés de compra, venda i tresoreria i de la gestió de personal. En aquests mòduls es fa èmfasi especialment en la formalització de documents, la seva tramitació, el registre d'operacions i el tractament informàtic de la informació. Tots els processos s'emmarquen en la normativa bàsica de caràcter fiscal, laboral i mercantil que s'ha tractat en el cicle formatiu.

L'empresa creada, *Pack Fiction, SAS*, pertany al sector comercial i està dividida en 5 departaments que tenen bàsicament les funcions següents:

- **Recepció:** Atenció telefònica i tramesa de correspondència.
- **Personal:** Contractació i expedients de treballadors, nòmnes i seguretat social.
- **Compres:** Control d'existències, estudi i selecció d'ofertes de proveïdors, elaboració de comandes i control de proveïdors i creditors.
- **Vendes:** Promoció de vendes, facturació, transports i control de clients.
- **Comptabilitat i tresoreria:** Comptabilitat d'operacions, registres i liquidacions d'IVA, confecció de documents de cobrament i pagament i control de tresoreria.

Fotografia del fulletó informatiu de l'institut Eduard Fontserè per al curs 1999-2000

L'organització de la simulació dura tot l'any i es realitza durant les 6 hores de connexió setmanal: 4 hores pertanyen al mòdul 011 i 2 hores pertanyen al mòdul 08.

L'alumne, quan s'incorpora al mòdul de simulació, ja té assolit un seguit d'aspectes de l'empresa que ha anat treballant al llarg del primer curs del Cicle de Gestió Administrativa. I això fa que la seva incorporació al mòdul es produeixi de manera autònoma.

Per poder portar a terme aquesta metodologia gaudim d'un programa informàtic, que es diu SEFED, a través de la FUNDACIÓ INFORM. Les despeses es cobreixen entre l'institut i els alumnes, en substitució del llibre de text.

S'utilitza documentació corresponent a la pròpia empresa, que els mateixos alumnes poden anar variant segons les necessitats que es van produint.

Les tasques que es desenvolupen en cada departament son:

1. DEPARTAMENT DE RECEPCIÓ:

1. Atenció telefònica
2. Registre de entrada i sortida de la correspondència
3. Correu electrònic
4. Confecció de cartes i sobres i organització de la sortida de la correspondència.

2. DEPARTAMENT DE PERSONAL

1. Currículum vitae
2. Contractes
3. Afiliació a la SS
4. Full de salaris
5. TC1 i TC2
6. Expedients dels treballadors
7. Control d'assistència de l'alumnat
8. Llibre de matricula
9. Pla d'emergència

3. DEPARTAMENT DE COMPRES

1. Gestió de existències
2. Fitxa de magatzem
3. Fitxa de proveïdors
4. Registre de comanda
5. Comanda
6. Comanda – internet
7. Fitxa de seguiment de compres
8. Control de material
9. Albarà
10. Registre d'albarans

4. DEPARTAMENT DE VENDES

1. Fitxa de clients
2. Fitxa d'historial de clients

3. Registre de comandes
4. Registre d'albarans
5. Confecció de factures
6. Registre de factures
7. Càlcul de transport
8. Sol·licitud nota de transport – internet
9. Nota de transport
10. Control de factures de transport
11. Fitxa de seguiment de vendes
12. Informe mensual de vendes
13. Cartes comercial

5.DEPARTAMENT DE COMPTABILITAT

1. Sol·licitud xec bancari
2. Cartes càrrec en compte
3. Remesa de xecs
4. Remesa de rebuts
5. Liquidació d'IVA – Mod. 303
6. Registre d'IVA (Factures emeses i Factures rebudes)
7. Assentaments comptables de: compres, vendes, despeses, ingressos i extractes bancaris.
8. Conta-plus.

En relació amb el funcionament de l'aula de simulació, els alumnes es converteixen en treballadors de *Pack Fiction*, *SAS* i els professors, en assessors i coordinadors de les activitats. Calen dos professors alhora per portar i controlar les diferents activitats que s'estan realitzant simultàniament. Aquesta organització s'aconsegueix mitjançant els desdoblaments contemplats en el desenvolupament curricular del cicle.

Al llarg de tot el curs es produeix una rotació de 4 torns, per on han de passar els alumnes, que configuren un total de quatre departaments al final del curs.

Per cada departament hi ha un professor-assessor assignat que es fa responsable del seguiment i avaluació de l'alumne que hi ha passat. El professor avalua l'estada de l'alumne en el departament sota els ítems i/o aspectes d'una rúbrica molt completa que hem elaborat.

Learning Objectives

Fig. 2. *Staphylococcus aureus* strains.

Los alumnos del curso de pregrado de Historia del Arte de la Universidad de la Habana, en el aula de la Facultad de Artes, se reúnen para discutir el tema de la obra de arte en el contexto de la cultura cubana.

Il nuovo corso del partito è stato spiegato, in termini di nuova politica economica, nei cinque punti del "programma di corso" elaborato dalla commissione economica del partito: "1. sviluppo del settore privato; 2. sviluppo del settore pubblico; 3. sviluppo del settore sociale; 4. sviluppo del settore culturale; 5. sviluppo del settore ambientale".

E. ACQUINTA

¿Quiénes son los clientes?

Los Evangelistas de la corriente conocida como "New School" han sido los más influyentes en el mundo cristiano con respecto a la doctrina de la Trinidad. En su obra, el Espíritu Santo es concebido como una persona, con voluntad, sentimientos y poder. Los Evangelistas de esta corriente afirman que el Espíritu Santo es una persona que puede ser ofendida y que puede ser ofensor. Los Evangelistas de esta corriente afirman que el Espíritu Santo es una persona que puede ser ofendida y que puede ser ofensor.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

mai de 10 zile, se supunem
analizei unor factori. Căci
când începem să ne raportăm
la un anumit lucru, el devine
un obiect de studiu și trebuie să
făcăm o analiză obiectivă a
situației. În acest caz, trebuie să
analizăm și să evaluăm
situația. Dacă este posibil, să
facem o analiză de costuri și
beneficii. Dacă nu este posibil,
să facem o analiză de risc și
beneficii. Dacă nu este posibil,
să facem o analiză de impact
și beneficii. Dacă nu este
posibil, să facem o analiză de
impact și beneficii. Dacă nu
este posibil, să facem o analiză
de impact și beneficii. Dacă
nu este posibil, să facem o
analiză de impact și beneficii.

gestional, trabajo administrativo, de una empresa y orientados a estudiantes que desearán continuar estudios superiores en la administración. El programa consta de 120 créditos académicos y que será a medio tiempo, con una duración de cuatro años.

mente cultural. De este modo, se está transformando el sistema cultural de un antiguo pueblo, en un nuevo sistema cultural de la zona.

Diari de l'Hospitalet. Pàg.9. 18 de març de 2002

Aquesta rúbrica contempla els aspectes següents:

- Resolució de problemes
- Organització del treball
- Responsabilitat en el treball
- Actuació autònoma
- Relació interpersonal
- Capacitat d'iniciativa

A l'alumne se li assigna un departament i un lloc de treball. El cap de departament coordina i es fa responsable del treball dels membres de l'equip del departament.

A més, cada dia l'alumne ha d'omplir un full d'agenda on exposa la tasca o treball que ha desenvolupat i les hores emprades.

Al final de curs es fa una prova tipus test on es fan 5 preguntes de cadascun dels departaments de l'empresa.

La qualificació final del mòdul està formada per les notes dels 4 torns més la prova tipus test, i finalment es descompta 0,10 punts per cada falta de assistència.

Estand a la Fira d'empreses simulades de l'any 2016

Pel fet d'estar dintre del programa SEFED, participem en la Fira d'empreses simulades de forma activa donant a conèixer la nostra empresa i exposant els nostres productes en un estand o en forma de visitant. Aquesta fira es desenvolupa bianualment al recinte de la Fira de Barcelona de Montjuïc i darrerament té caràcter internacional.

L'empresa simulada, doncs, forma part d'aquesta manera de fer del nostre centre d'acompanyar l'alumnat en tot el seu recorregut acadèmic. Cal remarcar, abans d'acabar aquest article, que hem incorporat hores de tutoria en el marc horari lectiu dels cicles. Tutoria d'acompanyament i d'orientació. Amb activitats conjuntes amb les altres etapes que oferim en el centre. Formació professional, sí, però sense oblidar la formació i el desenvolupament personals.

**Josep Maria Almacellas i Díez, director de l'Institut Eduard Fontserè
Lumi Martín Castro, cap de Departament de cicles de
l'Institut Eduard Fontserè**

3.9. APRENTATGE-SERVEI EN ANIMACIÓ. ACTIVITATS FÍSICO-ESPORTIVES AL CENTRE D'ESTUDIS JOAN XXIII

*En l'APS es fonen la intencionalitat pedagògica
i la intencionalitat solidària.
L'APS és un projecte educatiu amb utilitat social.*

• Qui som?

L'any 1968, el jesuïta Josep Ituarte i Mata i un grup de jesuïtes i laics sensibilitzats amb la realitat social del moment van apostar per crear una escola al barri de Bellvitge, que creixia ràpidament. Era una manera de donar a les famílies una educació de qualitat i un espai de servei del barri. Així va prendre vida un projecte que tenia molt d'utopia i d'il·lusió: el Centre d'Estudis Joan XXIII.

A mesura que han anat passant els anys, l'escola ha evolucionat i s'ha adaptat als canvis que la societat ha viscut. Ha millorat les metodologies educatives i ha transformat els espais i les eines necessàries per formar els nostres alumnes perquè puguin aportar el seu talent a la societat.

Actualment, Jesuïtes Bellvitge-Centre d'Estudis Joan XXIII pertany a la xarxa d'escoles de Jesuïtes Educació, fundació de la Companyia de Jesús que integra les seves escoles a Catalunya i que ofereix una educació fonamentada en la pedagogia ignasiana.

El nostre estil educatiu s'inspira en els valors evangèlics i es basa en l'acolliment, el coneixement i l'acompanyament de les persones amb el propòsit que adquireixin els aprenentatges i les competències adequades per esdevenir persones equilibrades, responsables, compassives i solidàries. Estem vivint una transformació apassionant amb la finalitat de convertir-nos en l'escola del segle XXI mitjançant l'Horitzó 2020.

• Per què i per a què fem Formació Professional?

L'FP de Jesuïtes Educació està formada pels 4 centres (que anomenem campus) que ofereixen FP: Jesuïtes El Clot-Escola del Clot, Je-

suïtes Sarrià-Sant Ignasi, Jesuïtes Bellvitge-Centre d'Estudis Joan XXIII i Jesuïtes Lleida-Col·legi Claver-Raimat, que conjuntament ofereixen 40 cicles formatius.

La història de l'FP d'aquests centres està vinculada als valors de les obres jesuïtes de frontera, per treballar amb els més febles de la nostra societat al llarg del segle passat.

Entenem l'FP com una realitat del compromís de missió vinculat als valor propis i a la construcció de ciutadania al nostre país:

- Responsabilitat social de les escoles.
- Segones oportunitats per als nostres alumnes.

La missió de les nostres escoles és l'evangelització, entesa com el procés de formació dels alumnes vers la seva implicació en l'assoliment d'una societat més justa i solidària, que pren com a referència la figura de Jesús, i des de la peculiaritat de l'espiritualitat ignasiana i el compromís social.

Volem que els nostres alumnes esdevinguin persones conscients, competents, compassives i compromeses, capaces de conduir la pròpia vida.

Volem treballar aquest procés formatiu des de l'enfortiment de la seva vida interior.

Estem convençuts que aquest treball s'arrela en la vocació dels educadors de la xarxa, des de la integració del projecte vital i professional, com un mitjà d'exemplaritat vers els nostres alumnes.

• **Una definició d'aprenentatge servei:**

"L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un únic projecte ben articulats en el qual els participants aprenen alhora que treballen en necessitats reals de l'entorn amb la finalitat de millorar-lo."

L'aprenentatge millora el servei, allò que s'aprèn es pot transferir a la realitat en forma d'acció i permet donar un servei de qualitat a la comunitat.

D'altra banda, el servei motiva i dóna sentit a l'aprenentatge, li aporta experiència vital, el torna significatiu i permet extreure'n nous aprenentatges.

En l'APS es fonen la intencionalitat pedagògica i la intencionalitat solidària. L'APS és un projecte educatiu amb utilitat social.

● **Per què ens interessa l'APS?**

Per nosaltres l'APS suposa:

- Un projecte educatiu amb utilitat social: l'APS ha de detectar i actuar sobre necessitats reals de la comunitat.
- L'APS el desenvolupem en un temps i uns espais que permetin adaptar-lo a l'escola de manera flexible.
- Entenem que tant l'escola com l'entitat objecte de l'APS reben alguna cosa valuosa, més enllà de pràctiques de caràcter assistencialista.
- Entenem que s'adquireixen coneixements i competències per a la vida.
- L'APS el fem perquè l'aprenentatge es basi en l'experiència, la participació activa, la interdisciplinarietat, el treball en equip i la reflexió posterior sobre les accions fetes.

● **Les competències com a prioritat**

Potser el que resulta més interessant de l'APS és que els seus aprenentatges no queden relegats únicament a continguts sinó que permeten el desenvolupament de competències. Per nosaltres les competències més importants que es treballen en l'execució d'un APS són:

- Les relatives a la realització de projectes: planificar, organitzar, gestionar, difondre, avaluar..
- Les específiques del servei que es realitza: competències i habilitats professionals.

- El fet de posar al servei de la comunitat aficions i capacitats individuals.
- Autonomia personal.
- Compromís i responsabilitat.
- Esforç i constància.
- Comunicació i expressió.
- Treball en equip i les capacitats que suposa: dialogar, pactar, cedir, exigir...
- Resolució de conflictes.
- Sentiment de pertinença a la comunitat: associacions, entitats municipals.

• Quins APS fem a la nostra escola

A la nostra escola treballem en tres àmbits, corresponents a tres dimensions diferents dels projectes APS. Una dimensió inicial dins el mateix cicle formatiu. Una dimensió a nivell de centre escolar. Una dimensió a nivell de ciutat.

Projectes Interns de cicle professional	Projectes propis d'escola	Projectes Ciutat
• Sortides conducció en el medi natural a peu . • Sortides Escalada i orientació. • Sortides conducció en el medi natural en BTT.	• Torneig Solidari futbol Jesuites Bellvitge - CE. Joan XXIII	• Cross Escolar. • Cursa Nocturna L'Hospitalet. • Dia de la Bici / Festes primavera. • Cloenda Jocs Escolars.

• Un exemple d'APS al Joan XXIII

Els alumnes d'Animació d'Activitats físico-esportives participen de forma activa en els diferents APS que l'escola els ofereix. Davant d'aquests projectes, ells trien en funció de la seva disponibilitat, les seves inquietuds o les seves preferències. Uns dels projectes que poden fer és el Cross escolar de l'Hospitalet, on es dinamitza una organització que mou més de 400 nens i nenes d'entre 5 i 18 anys.

L'acte és una cursa organitzada pel Consell Esportiu de l'Hospitalet en què participen els nens i nenes que fan algun esport a la ciutat.

Fase 1. Aprenentatge: Què aprendré en aquest projecte?

- Com s'organitza un gran esdeveniment esportiu.
- Quins recursos tècnics necessitem per fer una cursa.
- Quines capacitats treballem com a futurs tècnics esportius.
- Quines habilitats professionals, personals i socials necessitem per fer aquest servei.

Fase 2. Servei: Què puc oferir jo a la comunitat?

- Col·laboració en l'organització.
- Muntatge del circuit dels atletes.
- Col·laboració en les activitats lúdiques.
- Control dels atletes durant el recorregut.
- Control d'arribada dels atletes.
- Col·laboració en el lliurament d'obsequis i premis.

Fase 3. Projecte: Per a quines entitats treballaré?

- Presentació a començament del curs del projecte.
- Xerrada informativa sobre l'organització.
- Informació de l'avaluació del projecte.

Fase 4. Participació: Ens posem en marxa!!

Fase 5. Reflexió: Què he après? Que m'emporto del projecte?

- Reflexió personal: autoavaluació de la meua tasca.
- Què he après a nivell tècnic?
- Què he aportat jo a l'esdeveniment, a la ciutat?

Des del Joan XXIII entenem que el retorn dels ensenyaments a les activitats socials de la ciutat incorporen un pes de valors personals molts valuosos en els nostres alumnes i els serveixen per conscienciar-se del vessant social que poden desenvolupar des de la seva professió.

Xavier Dalmau Graupera, director adjunt de la Formació Professional del Jesuïtes Bellvitge, Joan XXIII.
Sonia Moreno López, cap del Departament d'Educació Física del Jesuïtes Bellvitge, Joan XXIII.

3.10. LA VIVÈNCIA: FONT D'APRENTATGE

"No rebem la saviesa, l'hem de descobrir nosaltres mateixos després d'haver recorregut una travessia que ningú no pot fer per nosaltres."

M. Proust (1871-1922)

QUI SOM ?

Can Vilumara és un institut públic situat a l'Avinguda de Josep Tarradellas de l'Hospitalet de Llobregat, ubicat en un edifici emblemàtic que havia allotjat una fàbrica d'estampació de sedes i que, l'any 1982, el seu propietari, Josep M. Vilumara, va cedir a l'administració per reconvertir-lo en un centre educatiu i de formació al servei de la ciutat.

L'institut ofereix els estudis d'ESO, Batxillerat i FP de la Família Professional de Serveis Socioculturals i a la Comunitat.

Inicialment va començar amb l'especialitat de Jardí d'Infància (antiga FP) i posteriorment, amb la implantació de la LOGSE i la LOE, s'hi va anar adaptant, ampliant i diversificant l'oferta educativa: CFGS en Educació Infantil, CFGS en Integració Social, CFGM d'Atenció a Persones amb Dependència, CFGS d'Animació Sociocultural i Turística, i el curs 2014-15 es va iniciar el CFGS de Promoció d'Igualtat de Gènere, sent el primer institut de Catalunya a impartir-lo. Actualment, aquest curs 2016-17, l'FP de l'institut acull un total de 490 alumnes.

MARC PEDAGÒGIC

Tots els cicles formatius de la família professional de Serveis Socioculturals i a la Comunitat tenen com a finalitat oferir a l'alumnat la formació necessària que els permeti adquirir les competències professionals, personals i socials específiques en el camp de l'atenció a les persones en diferents àmbits.

Per assolir aquest objectiu, com a docents compartim la visió cognitiva i social de tot procés d'aprenentatge, en el qual l'aprenent és un membre actiu que construeix coneixements i va incorporant com-

petències a partir dels seus sabers i experiències prèvies i que ho fa a través de la interacció amb la resta d'individus. D'aquí que considerem la cognició i la interacció com a conceptes íntimament relacionats. Aquest fet, a nivell didàctic, es tradueix en l'oferiment i construcció conjunta de contextos d'aprenentatge a partir dels quals l'alumnat aprèn de forma significativa i expandeix les seves capacitats mitjançant la interacció amb els altres.

No podem oblidar, però, que l'aprenentatge també és un fet individual i que no es dona de manera uniforme en un grup; per això es té molt present la personalització del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Aquesta concepció general de l'aprenentatge cognitiu i social es concreta i es fa efectiva en la nostra metodologia a través del que anomenem APRENENTATGE VIVENCIAL i que és a la base de les bones pràctiques que explicarem a continuació.

Partim de la idea que els estudiants d'FP aprenen millor si ho fan a través de les pròpies experiències i si els continguts teòrics implicats es vinculen amb la futura pràctica professional. Quan es dona aquest fet, teoria i pràctica s'enriqueixen mútuament i ambdues són generadores de coneixement significatiu per a l'alumnat.

D'aquí, la força i la importància que atorguem al que anomenem VIVÈNCIA,¹ que definim com aquells contextos d'aprenentatge que parteixen de la demanda real d'entitats de l'entorn professional, sobre la qual, conjuntament, es planifica, es porta a terme i s'avalua una acció educativa. Dit d'una altra manera, com a grup classe s'identifica un repte o un problema que cal solucionar en un entorn real; es pensa què cal fer i per què; es planifica com s'ha de resoldre i com dur-ho a terme; finalment s'executa, i posteriorment se'n valoren els resultats. Les VIVÈNCIES, doncs, abracen totes les dimensions de l'aprenentatge: el saber, el saber fer, el saber ser i el saber estar, i aporten a l'alumnat una experiència completa i profunda que comporta una identificació íntima amb la situació viscuda.

1. En el text utilitzem la paraula vivència i projecte com a sinònims de la definició donada.

És així com l'alumnat d'FP inicial pot acostar-se i intervenir en un escenari professional real i implicar-s'hi de forma global. Aquest contacte amb les experiències que allà viu l'ajuden a interioritzar el principi de realitat, i, potencialment, actua en els estudiants com un important estímul per continuar formant-se. La VIVÈNCIA es converteix en una empremta singular que passa a formar part del seu incipient bagatge professional. Així mateix, el fet d'aprendre a través de l'acció² (*learning by doing*) potencia la gestió dels errors i els fa prendre consciència del seu propi procés d'aprenentatge, afavorint també el seu desenvolupament metacognitiu.

Com a docents, el nostre repte és dissenyar i oferir a l'alumnat situacions i/o escenaris en entorns professionals reals, on poder construir conjuntament contextos d'aprenentatge vivencial de conceptes, habilitats, destreses i actituds a través de l'experiència, integrant així una manera de fer, de ser i d'estar. Tot això, amb l'objectiu que l'alumnat la pugui transferir a una altra situació un cop acabats els estudis del cicle.

La recerca d'aquests escenaris reals parteix del coneixement que el professorat té de les empreses i entitats vinculades al sector laboral del cicle, amb les quals estableix una relació estreta que permet establir sinergies i vincles de col·laboració. L'empresa s'ofereix a participar amb l'institut mostrant-li quines són les necessitats que podrien ser satisfetes per l'alumnat en el marc d'un projecte d'aprenentatge vivencial.

A partir d'aquest moment comença un camí obert en el qual tant l'alumnat com el professorat, sense prefixar el que succeirà, donen resposta a la demanda de l'entitat. S'inicia així un procés de recerca, d'investigació, amb la possibilitat d'aprendre els uns dels altres a través de l'ajuda mútua i la col·laboració, en el marc d'una experiència que serà única i irreplicable i en la qual, de ben segur, es donaran processos de construcció, modificació i enriquiment d'esquemes de coneixement.

2. Pestalozzi (1746-1827).

En aquest context, el docent no respon ni soluciona sempre totes les qüestions o dubtes que planteja l'alumnat. És molt conscient del seu rol i té com a objectiu orientar i guiar el procés d'aprenentatge. A l'hora d'intervenir, empra les estratègies per ajustar l'ajuda i actuar en la **Zona de Desenvolupament Proper**, tal com postula Vigotsky.³

A continuació es detallen algunes tasques i estratègies que el professorat posa en pràctica durant el procés:

Prèviament realitza **la definició i planificació de:**

- Els objectius del cicle implicats en el projecte.
- Les competències professionals, personals i socials que posa en pràctica l'alumnat.
- Els criteris d'avaluació i els resultats d'aprenentatge que es pretenen assolir.
- Els continguts que s'hi vehiculen.

Organitzativament:

- Visualitza i analitza les diferents fases del procés.
- Controla els aspectes organitzatius (adequació d'espais, recursos per a l'elaboració del treball...).

Durant el procés:

- Se situa en el marc d'actuació del treball cooperatiu, i l'entén com un procés que promou l'acord i el compromís del grup. També parteix de la premissa que allò que pugui fer un alumne amb l'ajuda d'un altre, més tard ho podrà fer de forma autònoma.
- Es fa conscient del seu rol com a model sense imposar solucions; això vol dir crear un clima receptiu i d'escolta i mostrar disponibilitat per interpretar actituds i missatges, restant sempre obert a replantejar o reconduir, si escau, el procés de treball.
- Es posiciona com a acompanyant i guia de l'alumne: el coneix i el reconeix, s'apropa a les seves necessitats, confia en les seves capacitats i li facilita les eines perquè pugui aprendre i desenvolupar les seves pròpies idees.

3. Lev Vigotsky (1978).

- Atorga tot el protagonisme al grup classe pel que fa a la presa de decisions, en la tasca d'organització, execució, anàlisi dels errors, síntesi i avaluació.
- Motiva els alumnes perquè s'impliquin al màxim per fer les coses ben fetes, així com per donar respostes reals a problemes reals.
- Coordina, gestiona i actua amb flexibilitat però alhora amb fermesa quan les discrepàncies entre l'alumnat bloquegen el procés de treball.
- Incentiva la descoberta, valora els progressos i afavoreix la reflexió davant dels conflictes.

Com a dinamitzador del grup:

- Crea un clima relacional, afectiu i emocional basat en la seguretat, la confiança i el respecte entre l'alumnat, a fi que pugui expressar-se amb llibertat, i on tingui cabuda la curiositat i l'interès per aprendre.
- Facilita i fomenta la discussió de grup i la presa conjunta de decisions.
- Provoca un pensament crític per tal que l'alumnat justifiqui i raoni les seves aportacions.
- Convida l'alumnat a buscar informació, a pensar i fer hipòtesis, a resumir i sintetitzar per provocar un aprenentatge significatiu.
- Facilita la reflexió conjunta i la interpretació del que està succeint des de la perspectiva de tots els implicats (alumnat, professorat, empresa).
- Mostra habilitat per dir les coses d'una manera precisa, clara i directa, que no generi malentesos entre l'alumnat, i es mostra resolutiu en moments clau.

Entorn de l'avaluació:

- Entén que l'avaluació ajuda l'alumnat a aprendre millor i creu que impregna tots els moments del projecte; per això:
- Comparteix des del principi els criteris d'avaluació amb l'alumnat.
- Afavoreix l'autoavaluació com a forma de reflexió i autoco-neixement a partir de la presa de consciència del procés d'aprenentatge.

- Estableix amb l'alumnat eines per a la documentació dels avenços durant el projecte, per permetre visualitzar el treball realitzat i obtenir reflexions periòdiques sobre el que es va aprenent: diaris, blogs...
- Al final del projecte convida a la reflexió individual i a la revisió conjunta del treball realitzat.

Del plantejament general que acabem d'exposar, neix la nostra motivació per explicar un projecte que es va iniciar l'any 2000 en el marc del Mòdul de Metodologia del Joc del cicle d'Educació Infantil (primer curs del cicle), i que, d'aleshores ençà, ha anat prenent forma, creixent i evolucionant gràcies a la implicació, coordinació i aprofundiment de tot el professorat que l'ha fet possible durant tots aquests cursos.

Aquesta aportació parteix d'una mirada retrospectiva del nostre procés de treball, la qual ens permet endreçar i donar valor a moltes de les coses que hem fet i hem après com a docents, al costat del nostre alumnat al llarg d'aquests 17 anys d'implementació del projecte. Durant aquests anys hem consolidat la proposta metodològica de treball dins el mòdul, però també ha traspuat a d'altres mòduls professionals i altres cicles de la família, confirmant la seva utilitat en l'aprenentatge significatiu de l'alumnat.

Així doncs, a continuació no trobareu la descripció detallada de totes i cada una de les VIVÈNCIES, sinó que llegireu l'explicació d'un procés de treball que és comú a totes elles. Cada curs escolar implementem una VIVÈNCIA amb cada grup classe, i la seva temporalització és de març a abril/maig. A continuació definim la seqüència dels **moments** que ha comportat la posada en pràctica de tots els projectes i fem èmfasi en el paper del docent en cadascun d'ells, ja que aquest esdevé clau per al bon desenvolupament de la proposta.

MOMENT 1.

LA PLANIFICACIÓ A NIVELL CURRICULAR: LA PROGRAMACIÓ

Per nosaltres, l'aprenentatge vivencial representa una proposta metodològica que, en l'aspecte curricular, ens permet treballar a nivell

general de cicle unes competències professionals, personals i socials, unes capacitats clau i uns objectius. A nivell més concret, està relacionat amb uns resultats d'aprenentatge, uns criteris d'avaluació i uns continguts de la UF3: disseny de projectes d'intervenció d'oci i lleure educatiu del MP04: metodologia del Joc.

L'alumnat, a través de la Vivència Construïm espais de joc per a un aprenentatge significatiu, és capaç de:

Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació Infantil

Competències professionals, personals i socials

- a) Programar la intervenció educativa i d'atenció social a la infància a partir de les directrius del programa de la institució i de les característiques individuals, del grup i del context.
- b) Organitzar els recursos per al desenvolupament de l'activitat, responenent a les necessitats i característiques dels nens i les nenes.
- c) Desenvolupar les activitats programades, emprant els recursos i estratègies metodològiques apropiades i creant un clima de confiança.
- g) Avaluar el procés d'intervenció i els resultats obtinguts, elaborant i gestionant la documentació associada al procés i transmetent la informació amb la finalitat de millorar la qualitat del servei.
- i) Actuar amb autonomia i iniciativa en el disseny i realització d'activitats, respectant les línies pedagògiques i d'actuació de la institució en la qual desenvolupa la seva activitat.
- k) Generar entorns segurs, respectant la normativa i els protocols de seguretat en la planificació i desenvolupament de les activitats.
- o) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i de responsabilitat.

Capacitats clau

- Autonomia - Innovació - Organització - Responsabilitat
- Relació interpersonal - Treball en equip - Resolució de problemes

Objectius generals del cicle

- b) Identificar i seleccionar els recursos didàctics, descrivint les seves característiques i aplicacions per organitzar-los d'acord amb l'activitat i els destinataris.
- c) Seleccionar i aplicar recursos i estratègies metodològiques, relacionant-los amb les característiques dels infants en el context per realitzar les activitats programades.
- f) Seleccionar i aplicar tècniques i instruments d'avaluació, relacionant-los amb les variables rellevants i comparant els resultats amb l'estàndard establert en el procés d'intervenció.

- i) Identificar i avaluar la seva contribució als objectius de la institució, valorant la seva activitat professional per a la seva consecució.
- j) Identificar les característiques del treball en equip, valorant la seva importància per millorar la pràctica educativa i per assolir una intervenció planificada, coherent i compartida.
- k) Aplicar dinàmiques de grup i tècniques de comunicació en l'equip de treball, intercanviant informació i experiències per facilitar la coherència en el projecte.
- l) Analitzar els espais i els materials per a la intervenció, actualitzant la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos i de seguretat per preservar la salut i la integritat física dels infants.

MP04. UF3: disseny de projectes d'intervenció d'oci i lleure educatiu

Resultats d'aprenentatge

1. Dissenya projectes d'intervenció lúdics, relacionant-los amb el context i amb l'equipament o el servei en el qual es desenvolupa i els principis de l'animació infantil.
2. Avalua projectes d'intervenció lúdica, justificant les tècniques i els instruments d'observació seleccionats.

Criteris d'avaluació

- 1.6 Estableix espais de joc tenint en compte: el tipus d'institució, els objectius previstos, les característiques dels infants, els materials dels quals es disposa, el pressupost i el tipus d'activitat que s'ha de realitzar.
- 1.7 Valora les noves tecnologies com a font d'informació en la planificació de projectes ludicorecreatius.
- 1.8 Defineix els criteris de selecció de materials, les activitats que s'han de realitzar, d'organització i de recollida de materials, les tècniques d'avaluació i els elements de seguretat en els espais de jocs.
- 1.9 Té en compte la gestió i l'organització de recursos humans i de materials en el disseny del projecte lúdic.
- 1.10 Adapta un projecte-tipus d'intervenció ludicorecreativa per a un programa, centre o institució determinada.
- 1.11 Valora la importància de generar entorns segurs.
- 1.12 Valora la influència de l'entorn en el marc de la intervenció.
- 2.1 Identifica les condicions i els mètodes necessaris per realitzar una avaluació de l'activitat lúdica.
- 2.2 Selecciona els indicadors d'avaluació.
- 2.6 Extreu les conclusions i explica les conseqüències que se'n deriven per a l'ajust o per a la modificació del projecte.

Continguts

1. Planificació de projectes d'intervenció ludicorecreativa a la infància:
 - 1.8 Identificació dels elements de la planificació de projectes lúdics.

- 1.9 Els espais lúdics. Interiors i exteriors. Les necessitats infantils.
- 1.14 Aplicació de mesures de seguretat en els espais lúdics i recreatius.
- 1.15 Anàlisi de la legislació vigent sobre els espais i els equipaments lúdics.
- 1.16 Identificació i selecció de tècniques i de recursos lúdics.
- 1.17 Planificació, disseny i organització de racons i zones de joc interiors i exteriors.
- 1.18 Adaptacions en els recursos i ajuts tècnics relacionats amb el joc.

2. Avaluació de projectes d'intervenció lúdica:

- 2.1 L'observació en el joc. Instruments.
- 2.2 Valoració de la importància de l'observació del joc en l'etapa infantil.
- 2.3 Definició de les activitats d'avaluació.
- 2.4 Identificació dels requisits necessaris per realitzar l'observació en un context ludicorecreatiu.
- 2.5 Valoració de l'adequació de les estratègies metodològiques utilitzades.
- 2.6 Elaboració d'informes i de memòries.

A més, l'aprenentatge vivencial, a nivell general, afavoreix:

- La participació activa en la vida econòmica, social i cultural de l'entorn proper, amb una actitud crítica i de responsabilitat.
- L'ampliació de la xarxa de relació amb escoles, entitats i empreses del territori.
- La presentació del perfil professional de l'alumnat del cicle a possibles llocs de treball.
- La creació de sinergies col·laboratives i de canvi que generin valor afegit al territori.

MOMENT 2:

EL PRIMER CONTACTE (Proposta a la llar d'infants, escola, ludoteca o servei d'atenció a la infància)

Els professors i professores responsables del projecte ens posem en contacte amb les entitats seleccionades, els expliquem en què consisteix la vivència i la implicació i col·laboració que necessitem per part seva. En primer lloc, i per tal de conèixer el tarannà del centre, establim una conversa per tractar els aspectes següents:

- Quin concepte tenen d'infància i educació i com entenen el procés d'ensenyament- aprenentatge amb els seus infants (0-3 o 3-6).
- Quina valoració fan dels espais i materials que posen actualment a l'abast dels infants per propiciar l'aprenentatge.
- Quines necessitats d'espais i/o materials de joc detecten per tal d'afavorir el màxim desenvolupament dels nens i les nenes que atenen.

Així mateix, demanem al centre que ha de:

- Oferir una persona de referència i via de comunicació directa i ràpida amb l'institut durant el desenvolupament del projecte.
- Obrir les portes de l'entitat a l'alumnat, durant el temps de realització del projecte, per si cal fer alguna consulta o observació de l'espai o materials; també per compartir i dialogar; igualment, per poder intervenir educativament en moments puntuals, i, finalment, per poder reflexionar amb mestres i educadors/res sobre la pràctica realitzada.
- Mostrar disponibilitat a dedicar algun recurs econòmic, si fos necessari, per a la compra d'algun material que des de l'Institut no fos assumible.

Si l'entitat accepta col·laborar, treballem per concretar les necessitats de joc dels seus infants que puguin ser satisfetes pel nostre alumnat. En concret, demanem que pensin diverses propostes.

"Ens van proposar de fer una llista dels materials que nosaltres creiem més necessaris en els diferents ambients. La vàrem preparar a partir d'una pluja d'idees de totes les mestres del cicle. Va sortir prou variada com per poder triar aquells materials amb què les alumnes se sentissin més còmodes per confeccionar el seu projecte. Per nosaltres, aquesta proposta de tenir materials confeccionats va ser molt valuosa, ja que els materials fets a mà ens ofereixen moltes possibilitats."

Núria Molina, Escola La Marina, L'Hospitalet de Llobregat 2011

Som molt conscients que els centres que participen en aquesta vivència es beneficien dels recursos que elabora el nostre alumnat. Per tant, cada any intentem atansar-nos a realitats d'escoles, ludo-

teques o serveis educatius diferents. D'aquesta manera ampliïm la xarxa de relació amb el territori i, alhora, eixamplem el marge d'actuació perquè més serveis coneguin de primera mà les competències de l'alumnat del cicle.

Al llarg dels anys hem prioritzat la realització dels projectes en diferents entitats, la majoria ubicades a la nostra ciutat; aquí teniu una relació d'algunes col·laboracions establertes:

Escoles Bressol	L'Hospitalet Cornellà	El Passeig, la Casa del Parc i la Casa dels Arbres Rosa dels Vents, Arc de Sant Martí
Escoles	L'Hospitalet Cornellà	La Marina, Ernest Lluch, Josep Janés, La Carpa, Pau Sans, Josep M. Folch i Torres, Joan Maragall i Sant Josep - El Pi Dolors Almeda
Ludoteques	Sant Just Desvern	La Vagoneta

MOMENT 3.

LA PRIMERA VISITA: RECOLLIDA DE LA DEMANDA

Després del contacte inicial, realitzem amb l'alumnat una visita a l'entitat educativa per conèixer-la de prop, establir una primera relació amb els seus professionals i acostar-nos als infants amb els quals haurem de treballar.

La primera trobada és un moment important per al nostre alumnat, ja que s'adonen que el projecte que faran tindrà una connotació especial perquè tot el que pensaran i elaboraran tindrà una utilitat i anirà destinat a uns infants reals, uns infants que tenen un nom, que els miren als ulls i que els ensenyen i expliquen, amb el seus llenguatges, el que senten i el que fan habitualment. Aquest contacte amb la realitat es converteix en un potent estímul intrínsec de l'aprenentatge, i la interacció que es produeix amb els nens i les nenes en aquest primer moment esdevé un referent comú, que perdura durant el desenvolupament del projecte i que afavoreix l'adequació de les propostes al grup d'infants.

"Aquest projecte és especial perquè haurem de satisfer les necessitats lúdiques d'uns nens que ja conec. Això té molt més sentit i m'emociona."

**Cristina Díaz, alumna de 1A d'Educació Infantil
Visita a l'escola La Carpa, març de 2007**

En finalitzar la visita, l'equip del centre ens planteja el seu encàrrec. Acostuma a ser una demanda oberta que dona possibilitats d'elecció a l'alumnat. Durant aquests anys hem rebut encàrrecs que van des de la construcció d'espais de joc simbòlic, materials d'experimentació i sensorials, jocs per a treballar l'expressió matemàtica, propostes per al desenvolupament emocional, disseny d'espais d'exterior, etc.

En aquest moment, el grup d'alumnes assumeix el compromís de col·laboració, i l'entitat, a més de plantejar l'encàrrec, també ofereix tot el seu suport. Conjuntament, fixem el calendari del desenvolupament del projecte i establim quina serà la persona de contacte del centre educatiu per poder fer-li consultes o programar qualsevol visita per tal d'observar l'espai, fer comprovacions, mostrar materials, etc.

MOMENT 4: DEFINICIÓ DE LES PROPOSTES

La primera sessió de treball a l'institut se centra a recollir i interpretar l'encàrrec del centre educatiu analitzant-lo a fons per definir-lo conjuntament.

Aquest procés requereix que el professorat dinamitzi la conversa per tal que sigui el grup qui vagi trobant arguments sòlids per definir el projecte. Anotem algunes qüestions que podem suggerir en aquest moment:

- A partir del que hem observat en la visita, per què creieu que ens demanen aquest material?
- Quines necessitats i interessos dels infants creieu que cobrirem satisfent aquesta demanda?
- Què en sabeu, sobre el tema que ens demanen? L'heu estu-

diat en alguna ocasió? Recollim tot el que en sabem i anotem els dubtes o aspectes que en desconexim.

- Podríem buscar més informació: cercant experiències semblants, preguntant, aprofundint més en la base teòrica...
- Podríem consultar projectes semblants realitzats per companys i companyes en cursos anteriors.

Aleshores, els docents afavorim el procés de creació conjunta, situant-nos com un més en el diàleg, donant la paraula al màxim d'alumnat possible per recollir tots els criteris i opinions, suggerim, ampliem opcions, potenciem la creativitat i evoquem noves possibilitats, deixant de banda idees prefixades, afegint-hi però, un toc de realitat que no faci perdre de vista l'encàrrec.

Quan el projecte està definit i consensuat per part del grup, ho comuniquem al centre educatiu per tal de rebre la seva aprovació.

"L'escola bressol la Casa del Parc ens fa la demanda d'espais de joc simbòlic. Es fa la proposta d'incorporar 'la cuineta' com a espai de joc simbòlic, i l'escola hi dona el vistiplau."

Grup de 1r B d'Educació Infantil, Abril de 2016

MOMENT 5: LES IDEES PRENEN FORMA

Ja tenim clar què volem elaborar i per a què, però ara cal organitzar-nos i distribuir les tasques dins el grup; per tant, convidem l'alumnat a fer una relació de les tasques que cal dur a terme, establim la seqüència temporal en què les hem de realitzar i, posteriorment, les distribuïm en petits equips de treball (3 o 4 alumnes segons convingui).

Cada petit grup fa el seu propi pla de treball (setmanal) deixant constància escrita de la distribució de responsabilitats en l'execució del treball cooperatiu programat, fixa el temps necessari i fa la previsió d'espais i materials (per reciclar, reutilitzar o comprar). És en aquest moment que el treball conjunt pren forma: es posen idees en comú, es comparteixen informacions i recursos, i es dona pas al procés creatiu compartit, per acabar dissenyant i fent un esbós del que

es vol construir. A continuació, trien materials i elaboren el joc o recurs. Aquesta execució comporta posar en pràctica molts procediments i habilitats: cosir, serrar, pintar, dibuixar...

"Per arribar a tenir una idea de com fer canalitzacions adequades per als infants d'una escola bressol i que estiguin al pati, hem buscat per Internet diferents imatges que ens donessin idees, a partir de les quals hem creat el nostre propi projecte de canalització dibuixant-lo en un full a part.

Un cop fet tot això, hem triat els diferents materials per fer-ho realitat, tenint en compte el nostre pressupost de 50 euros. Els materials que utilitzarem: 'Palés', fustes per a un canvi d'equilibri, tubs flexibles (uns de transparents i uns altres d'oberts per observar millor l'aigua), sífó, embut, brides, cargols, safata, corda, ampelles d'aigua de diferents mides, pintura i vernís.

La setmana vinent anirem a buscar aquests materials i començarem la construcció de la canalització."

**Marina, Jessica, Katherine, Laura i Anna
Maig de 2015**

En aquest moment de disseny i de construcció de recursos és quan es diferencia i diversifica més el treball dels alumnes. En un mateix espai fan simultàniament tasques molt diverses. Per tant, la intervenció del professorat s'ha d'adequar a necessitats i demandes molt variades. Passem de gestionar un problema tècnic a compartir l'alegria d'haver assolit un repte, o a acompanyar la decepció per no poder resoldre quelcom important, o a fer de mediadors/res en un conflicte entre companys...

L'acompanyament de l'alumnat en aquest procés d'aprenentatge i la reflexió sobre quines són les estratègies d'intervenció més pertinents és un tema apassionant sobre el qual ens agradaria aprofundir molt més, però no ens hi podem aturar més ateses les característiques d'aquest article.

"El grup de les cabanes, avui el que hem fet totes juntes és pensar la manera de poder tancar-les sense que s'obrin massa, perquè si no caurien damunt dels infants. Al final, hem pogut resoldre aquest problema després d'haver-ho provat de moltes maneres."

Grup 1r B TEI, març 2016

Durant tots aquests anys hem donat resposta a les diferents demandes i hem realitzat teatres de titelles, diferents espais de joc simbòlic (hospitals, botigues, perruqueries, cuines, sales d'estar, naus espacials, tallers de cotxes, campaments d'indis...), materials de jocs motrius d'exterior, materials d'experimentació sensorial, d'expressió musical, matemàtica, experiències de realitat augmentada, activitats de joc amb experiències dins d'horts escolars....:

Escola la Carpa. Botiga per al joc simbòlic, maig 2007

Escola Pau Sans. Teatre de titelles i diferents contes per treballar les emocions, maig 2009

Escola bressol Arc de Sant Martí. Material per a estimulació sensorial (panell musical), maig 2015

MOMENT 6:**LA POSADA EN ESCENA, EL LLIURAMENT DEL MATERIAL AL SERVEI**

Arriba el moment de lliurar el material al servei educatiu i de presentar-lo als infants perquè hi puguin jugar.

Aquest procés de treball requereix una sèrie de tasques que, com a grup, s'han de tenir presents i que el professorat ha de guiar i acompanyar:

- Organitzar el trasllat del material elaborat fins al centre educatiu (transport, horari...).
- Assegurar-se que l'espai on s'ha d'instal·lar està preparat.
- Planificar conjuntament la presentació del material als infants (qui ho fa, com es fa, durada, tipus d'intervenció i observació, documentació...).

Pel que fa a la implementació, fem prendre consciència a l'alumnat del grau de responsabilitat que implica aquesta tasca i de la importància de donar el millor de cadascú. Fem èmfasi en aquelles actituds que han de mostrar: puntualitat, respecte envers els infants i els professionals del centre, endreça dels espais quan s'acabi la proposta...

Implementació de materials a l'Ambient Sensorial,
Escola La Marina, maig 2011

Aquest moment és el més àlgid del procés ja que és quan l'alumnat s'adona de la importància del treball realitzat, és quan veu si allò que han construït desvetlla o no l'interès dels infants, si el material que han construït és massa fràgil o si permet treballar allò que ens van demanar. I el més important és quan es posen a la pell del professional i, durant una estona, observen, dinamitzen, interactuen..., en definitiva, tasten de prop què vol dir acompanyar els infants en el seu procés de descoberta i de joc.

MOMENT 7: L'AVALUACIÓ

Tornem a l'aula, sembla que ja hem acabat però encara ens queda un últim esforç. Seure i compartir conjuntament la VIVÈNCIA: els aprenentatges més significatius, l'ajustament a la demanda inicial, el procés, la qualitat dels materials elaborats, el resultat final, la resposta dels infants, el grau d'organització del grup, el compromís, la documentació del procés... A continuació, us oferim algunes valoracions d'alumnes en la posada en comú (curs 2017):

"Ha estat una experiència llarga i complicada, amb alts i baixos, però dels errors també s'aprèn i t'ajuden a millorar. A partir d'aquesta experiència crec que estic més preparada per afrontar un projecte més gran en un futur, tot i que encara em queda molt per aprendre."

"Crec que aquest projecte ens ha ajudat a aprendre que nosaltres mateixes podem fer coses increïbles i sense necessitat de gastar molts diners, però el més important que ens ha ensenyat és a treballar en equip."

Finalment, per part del professorat també és el moment de revisar, retornar amb comentaris la documentació que l'alumnat ha anat confegint durant el procés de treball: diari de fotografies, reflexions personals, planificacions i revisions de tasques, blogs, petites programacions, anàlisi de dificultats, captura de moments...

"Capturar moments. *Són una generació totalment visual, 'la generació del selfie', i he pensat que fer escriure un diari es faria monòton, repetitiu, també he descartat les graelles d'ítems que em donen poca informació qualitativa. Aquesta vegada han de documentar el procés fent un còmic a partir de les fotos que han recollit durant tot el treball.*

El recurs funciona molt bé perquè els fa repensar les seves accions i seqüenciar el projecte!”

Maite Roldan, professora 1B curs 2017

Fragment de còmics elaborats per grups de 1rB, per documentar el seu procés de treball durant el projecte, maig de 2017

"Elaborar aquest còmic com a forma de documentació em sembla molt interessant perquè pren consciència de tot el treball que has fet, de com ho has fet i de quines dificultats has tingut i com s'han resolt."

Alumna 1rB, curs 2016-17

CONCLUSIÓ

Després de tot el temps que fa que portem a terme les VIVÈNCIES, constatem que esdevenen una proposta metodològica d'ensenyament-aprenentatge que permet a l'alumnat assolir un aprenentatge significatiu tant dels continguts com de les competències professionals, personals i socials necessàries per al seu desenvolupament integral.

**Mercè Belart Sanuy i Toni García Rodríguez,
Professors d'FP de l'INS Can Vilumara**